

ΓΙΑ ΝΑ
ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΜΕ
ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ

Πώς λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση

Ο οδηγός σας
στα θεσμικά
όργανα της ΕΕ

Ευρωπαϊκή Ένωση

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με απλά λόγια
Η έκδοση αυτή αποτελεί μέρος μιας σειράς που εξηγεί τι κά-
νει και γιατί η ΕΕ σε διάφορους τομείς πολιτικής και με
ποια αποτελέσματα. Μπορείτε να βρείτε τις εκδόσεις στο
διαδίκτυο:

http://europa.eu/pol/index_el.htm
<http://europa.eu/!nd48yc>

Πώς λειτουργεί η ΕΕ ✖

Η Ευρώπη σε 12 μαθήματα
Ευρώπη 2020: η αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρώπης
Οι πατέρες της ΕΕ

Ανθρωπιστική βοήθεια και πολιτική προστασία
Ανταγωνισμός
Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις
Ασφάλεια των τροφίμων
Γεωργία
Δημόσια υγεία
Διεθνής συνεργασία και ανάπτυξη
Διεύρυνση
Δικαιοσύνη, θεμελιώδη δικαιώματα και ισότητα
Δράση για το κλίμα
Εκπαίδευση, κατάρτιση, νεολαία και αθλητισμός
Εμπόριο
Ενέργεια
Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας
Επιχειρήσεις
Έρευνα και καινοτομία
Εσωτερική αγορά
Οικονομική και νομισματική ένωση και ευρώ
Θαλάσσια πολιτική και αλιεία
Καταναλωτές
Καταπολέμηση της απάτης
Μετανάστευση και άσυλο
Μεταφορές
Περιβάλλον
Περιφερειακή πολιτική
Πολιτιστικός και οπτικοακουστικός τομέας
Προϋπολογισμός
Τελωνεία
Τραπεζικός και χρηματοπιστωτικός τομέας
Σύνορα και ασφάλεια
Φορολογία
Ψηφιακό θεματολόγιο

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με απλά λόγια: Πώς λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας
Ενημέρωση πολιτών
1049 Βρυξέλλες
ΒΕΛΓΙΟ

Το χειρόγραφο επικαιροποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2014.

Εξώφυλλο και φωτογραφία 2ης σελίδας: © Luis Pedrosa

40 σσ. — 21 x 29,7 cm
ISBN 978-92-79-39908-4
doi:10.2775/10991

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής
Ένωσης, 2014
© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή. Για κάθε χρήση
ή αναπαραγωγή επιμέρους φωτογραφιών, πρέπει να
ζητηθεί απευθείας η άδεια των κατόχων δικαιωμάτων
πνευματικής ιδιοκτησίας.

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΜΕ
ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Πώς λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση

Ο οδηγός σας
στα θεσμικά
όργανα της ΕΕ

Περιεχόμενα

Παρουσίαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης: πώς λειτουργεί, ποιος κάνει τι.....	3
Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: η φωνή των πολιτών.....	9
Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο: το όργανο που σχεδιάζει τη στρατηγική	12
Το Συμβούλιο: η φωνή των κρατών μελών.....	14
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή: το όργανο που προωθεί το κοινό συμφέρον.....	19
Τα εθνικά κοινοβούλια: οι θεσμοί που ενισχύουν την αρχή της επικουρικότητας.....	23
Το Δικαστήριο: το όργανο που είναι επιφορτισμένο με την περιφρούρηση του δικαίου της ΕΕ.....	24
Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα: το όργανο που διασφαλίζει τη σταθερότητα των τιμών	26
Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο: το όργανο που συμβάλλει στη βελτίωση της διαχείρισης των οικονομικών πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	29
Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή: η φωνή της κοινωνίας των πολιτών	31
Η Επιτροπή των Περιφερειών: η φωνή των τοπικών κυβερνήσεων.....	33
Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής: το όργανο που ερευνά τις καταγγελίες σας.....	34
Ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων: διαφυλάττει τον ιδιωτικό χαρακτήρα των προσωπικών σας δεδομένων	35
Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων: το όργανο που επενδύει στο μέλλον.....	36
Οι οργανισμοί της ΕΕ.....	38

Παρουσίαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πώς λειτουργεί, ποιος κάνει τι

Τι περιλαμβάνει η παρούσα έκδοση

Η παρούσα έκδοση αποτελεί έναν οδηγό για το πώς λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Με τη φράση «Πώς λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση» εννοούμε: πώς παίρνονται οι αποφάσεις σε επίπεδο ΕΕ και ποιος παίρνει αυτές τις αποφάσεις. Στον πυρήνα αυτής της διαδικασίας λήψης αποφάσεων βρίσκονται τα θεσμικά όργανα της ΕΕ —όπως το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή—· αυτά μπορεί να τα έχετε ήδη ακουστά, υπάρχουν όμως κι άλλα. Για να παρουσιάσουμε πώς λειτουργεί η ΕΕ, σε αυτή την έκδοση εξηγούμε πρώτα πώς παράγεται η νομοθεσία της ΕΕ. Στη συνέχεια, σας δίνουμε πρόσθετες πληροφορίες για το κάθε θεσμικό όργανο της ΕΕ, καθώς και για τα υπόλοιπα όργανα και τους οργανισμούς που τα στηρίζουν.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με μια ματιά

Στον πυρήνα της ΕΕ βρίσκονται τα κράτη μέλη —οι 28 χώρες που ανήκουν στην Ένωση— και οι πολίτες τους. Η ιδιαιτερότητα της ΕΕ είναι ότι, παρά το γεγονός ότι όλα τα κράτη μέλη είναι χώρες που διατηρούν την κυριαρχία και την ανεξαρτησία τους, έχουν εκχωρήσει ένα μέρος της «κυριαρχίας» τους ώστε να αποκτήσουν δύναμη και να επωφεληθούν από τα πλεονεκτήματα κλίμακας. Η εκχώρηση της εθνικής κυριαρχίας σημαίνει στην πράξη ότι τα κράτη μέλη μεταβιβάζουν ορισμένες από τις εξουσίες λήψης αποφάσεων που διαθέτουν στα κοινά θεσμικά όργανα, τα οποία έχουν συστήσει τα ίδια, ούτως ώστε οι αποφάσεις για συγκεκριμένα θέματα κοινού ενδιαφέροντος να μπορούν να λαμβάνονται δημοκρατικά σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η ΕΕ, δηλαδή, βρίσκεται κάπου ανάμεσα στο πλήρως ομοσπονδιακό σύστημα που υπάρχει στις Ηνωμένες Πολιτείες και στο χαλαρό διακυβερνητικό σύστημα συνεργασίας που συναντάμε στα Ηνωμένα Έθνη.

Η ΕΕ έχει καταφέρει πολλά από τότε που ιδρύθηκε, το 1950. Έχει δημιουργήσει μια ενιαία αγορά αγαθών και υπηρεσιών που εκτείνεται σε 28 χώρες με 500 εκατομμύρια πολίτες, ελεύθερους να μετακινηθούν και να εγκατασταθούν όπου επιθυμούν. Δημιούργησε το ενιαίο νόμισμα —το ευρώ—, που τώρα αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα νομίσματα παγκοσμίως, και το οποίο κάνει πιο αποτελεσματική την ενιαία αγορά. Αποτελεί, επίσης, τον μεγαλύτερο προμηθευτή αναπτυξιακών και ανθρωπιστικών προγραμμάτων στον κόσμο. Όλα αυτά αποτελούν μόνο μερικά από τα επιτεύγματα της ΕΕ έως τώρα. Για το μέλλον, η ΕΕ προσπαθεί να βγάλει την Ευρώπη από την οικονομική

κρίση. Είναι πρωτοπόρος στον αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής και των συνεπειών της· βοηθά τις γειτονικές χώρες και συνεχίζει τις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις για διεύρυνση και αναπτύσσει μια ενιαία εξωτερική πολιτική που θα συμβάλλει σημαντικά στην προσπάθεια να διαδοθούν οι ευρωπαϊκές αξίες σε όλο τον κόσμο. Η επιτυχία αυτών των φιλοδοξιών εξαρτάται από την ικανότητα να παίρνει αποτελεσματικές και έγκαιρες αποφάσεις και να τις εφαρμόζει με επιτυχία.

Οι Συνθήκες της ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται στο κράτος δικαίου. Αυτό σημαίνει ότι κάθε ενέργεια της ΕΕ στηρίζεται σε Συνθήκες που έχουν εγκριθεί εκούσια και με δημοκρατικές διαδικασίες από όλες τις χώρες της ΕΕ. Για τις Συνθήκες γίνονται διαπραγματεύσεις και, στο τέλος, αφού συμφωνήσουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, τις επικυρώνουν με τα κοινοβουλία τους ή μέσω δημοψηφίσματος.

Οι Συνθήκες προσδιορίζουν τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τους κανόνες των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, το πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις και τη σχέση ανάμεσα στην ΕΕ και τα κράτη μέλη. Οι Συνθήκες τροποποιήθηκαν

Στις 9 Μαΐου 1950, ο γάλλος υπουργός Εξωτερικών Ρομπέρ Σουμάν πρότεινε δημοσίως για πρώτη φορά τις ιδέες που οδήγησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έτσι, η 9η Μαΐου εορτάζεται ως επέτειος της ΕΕ.

με κάθε προσχώρηση νέων κρατών μελών. Μερικές φορές τροποποιήθηκαν, επίσης, για να αναμορφωθούν τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για να της δώσουν νέους τομείς αρμοδιότητας.

Η πιο πρόσφατη τροποποιητική Συνθήκη —η Συνθήκη της Λισαβόνας— υπογράφηκε στη Λισαβόνα στις 13 Δεκεμβρίου 2007 και άρχισε να ισχύει την 1η Δεκεμβρίου 2009. Οι προηγούμενες Συνθήκες έχουν ενσωματωθεί στην τωρινή ενοποιημένη εκδοχή, η οποία περιλαμβάνει τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση (ΣΣΣΔ) (TSCG) στην οικονομική και νομισματική ένωση είναι μια διακυβερνητική συνθήκη που υπογράφηκε από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, εκτός από την Τσεχική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο, το 2012 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2013. Δεν είναι Συνθήκη της ΕΕ αλλά διακυβερνητική συνθήκη και επιδιώκεται να ενταχθεί στη νομοθεσία της ΕΕ. Υποχρεώνει τις χώρες να διαθέτουν σταθερούς κανόνες για να εξασφαλίζονται ισοσκελισμένοι δημόσιοι προϋπολογισμοί και ενισχύει τη διακυβέρνηση της ζώνης του ευρώ.

© ImageGlobe

Το έργο της ΕΕ βασίζεται στις Συνθήκες που έχουν συμφωνηθεί από όλες τις χώρες μέλη —η πιο πρόσφατη κύρια επικαιροποίηση υπογράφηκε στη Λισαβόνα το 2007.

Μια ιστορία των Συνθηκών της ΕΕ

Όταν ο γάλλος υπουργός Εξωτερικών Robert Schuman πρότεινε το 1950 να τεθεί υπό κοινή διαχείριση η βιομηχανία άνθρακα και χάλυβα της δυτικής Ευρώπης, οι ιδέες του εφαρμόστηκαν στη Συνθήκη του Παρισιού την επόμενη χρονιά, και έτσι γεννήθηκε ο πρόδρομος της ΕΕ —η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα. Έκτοτε, η ΕΕ επικαιροποιεί και προσθέτει τακτικά στοιχεία στις Συνθήκες για να εξασφαλίσει την αποτελεσματική χάραξη πολιτικής και λήψη αποφάσεων:

- ▶ Η Συνθήκη του Παρισιού, που θέσπισε την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα, υπογράφηκε στις 18 Απριλίου 1951 και άρχισε να ισχύει το 1952. Έληξε το 2002.
- ▶ Οι Συνθήκες της Ρώμης, που θέσπισαν την Ευρωπαϊκή και Οικονομική Κοινότητα και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ), υπογράφηκαν στη Ρώμη στις 25 Μαρτίου 1957 και άρχισαν να ισχύουν το 1958.
- ▶ Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (ΕΕΠ) υπογράφηκε τον Φεβρουάριο 1986 και άρχισε να ισχύει την 1η Φεβρουαρίου 1987. Τροποποίησε τη Συνθήκη ΕΚ και άνοιξε τον δρόμο για την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς.
- ▶ Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) —η Συνθήκη του Μάαστριχτ— υπογράφηκε στο Μάαστριχτ στις 7 Φεβρουαρίου 1992 και άρχισε να ισχύει την 1η Νοεμβρίου 1993. Η Συνθήκη αυτή ίδρυσε την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενίσχυσε τον ρόλο του Κοινοβουλίου ως προς τη λήψη αποφάσεων και πρόσθεσε νέους τομείς πολιτικής συνεργασίας.
- ▶ Η Συνθήκη του Άμστερνταμ υπογράφηκε στις 2 Οκτωβρίου 1997 και άρχισε να ισχύει την 1η Μαΐου 1999. Η συγκεκριμένη Συνθήκη τροποποίησε τις προηγούμενες Συνθήκες.
- ▶ Η Συνθήκη της Νίκαιας υπογράφηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2001 και άρχισε να ισχύει το 2003. Η Συνθήκη αυτή εκσυγχρόνισε το θεσμικό σύστημα της ΕΕ έτσι ώστε να μπορεί να εξακολουθήσει να λειτουργεί αποτελεσματικά μετά το κύμα των νέων μελών κρατών που προσχώρησαν στην ΕΕ το 2004.
- ▶ Η Συνθήκη της Λισαβόνας υπογράφηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2007 και άρχισε να ισχύει το 2009. Η Συνθήκη αυτή απλοποίησε τις μεθόδους εργασίας και τους κανόνες ψηφοφορίας, δημιούργησε τον θεσμό του προέδρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εισήγαγε νέες δομές επιδιώκοντας να ενισχύσει τη δράση της ΕΕ στο παγκόσμιο τοπίο.

Ποιος παίρνει τις αποφάσεις;

Στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμμετέχουν διάφορα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, και ιδίως:

- ▶ το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο αντιπροσωπεύει τους πολίτες της Ένωσης και εκλέγεται απευθείας από αυτούς·
- ▶ το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών της ΕΕ·
- ▶ το Συμβούλιο, το οποίο αντιπροσωπεύει τις κυβερνήσεις των κρατών μελών της ΕΕ·
- ▶ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία αντιπροσωπεύει τα συμφέροντα της Ένωσης συνολικά.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει τους γενικούς πολιτικούς προσανατολισμούς και τις προτεραιότητες της Ένωσης, αλλά δεν ασκεί νομοθετική δραστηριότητα. Γενικότερα, η Επιτροπή είναι εκείνη που προτείνει νέες νομοθετικές πράξεις, οι οποίες όμως εγκρίνονται από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Στη συνέχεια, τις εφαρμόζουν τα κράτη μέλη και η Επιτροπή.

Ποιες είναι οι διάφορες κατηγορίες νομοθεσίας;

Υπάρχουν διάφορες κατηγορίες νομοθετικών πράξεων που εφαρμόζονται με διαφορετικούς τρόπους:

- ▶ Ο **κανονισμός** είναι ένας νόμος που πρέπει να εφαρμοστεί και δεσμεύει απευθείας κάθε κράτος μέλος. Δεν χρειάζεται να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, αλλά ενδέχεται να χρειαστεί να τροποποιηθούν οι εθνικοί νόμοι ώστε να μην αντιβαίνουν στον κανονισμό.

- ▶ Η **οδηγία** αποτελεί νόμο που δεσμεύει τα κράτη μέλη, ή μια ομάδα κρατών μελών, να επιτύχουν έναν συγκεκριμένο στόχο. Συνήθως, οι οδηγίες πρέπει να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο ώστε να αρχίσουν να ισχύουν. Είναι πολύ σημαντικό το γεγονός ότι η οδηγία προσδιορίζει το αποτέλεσμα που πρέπει να επιτευχθεί: κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει ξεχωριστά για το πώς θα το πετύχει αυτό.
- ▶ Η **απόφαση** μπορεί να απευθύνεται σε κράτη μέλη, ομάδες ανθρώπων ή ακόμα και συγκεκριμένα άτομα. Είναι δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της. Οι αποφάσεις χρησιμοποιούνται, π.χ. στις περιπτώσεις προτεινόμενων συγχωνεύσεων μεταξύ εταιρειών.
- ▶ Οι **συστάσεις** και οι **γνωμοδοτήσεις** δεν έχουν δεσμευτική ισχύ.

Πώς θεσπίζεται η νομοθεσία;

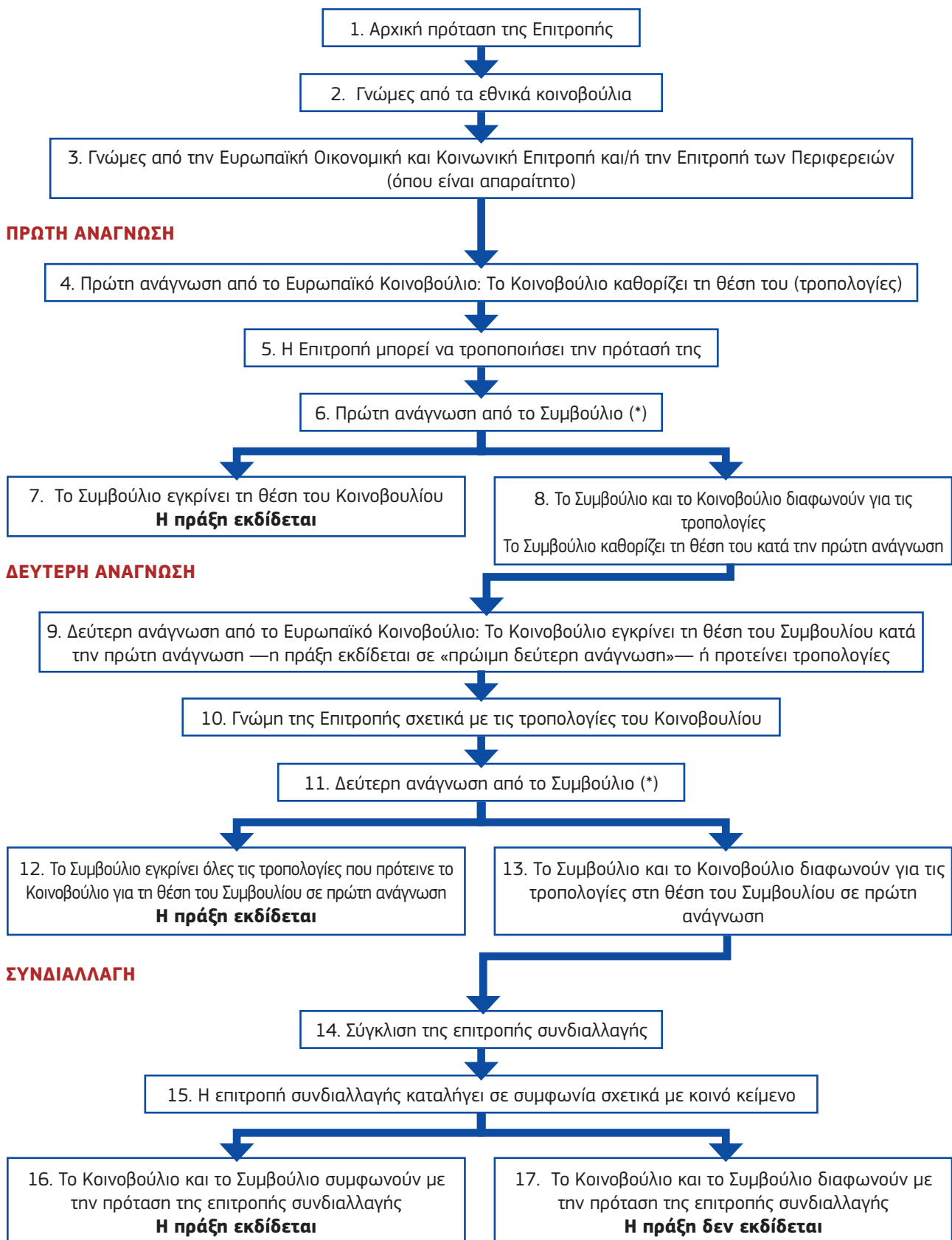
Κάθε ευρωπαϊκός νόμος βασίζεται σε συγκεκριμένο άρθρο της Συνθήκης, το οποίο αποκαλείται «νομική βάση» της νομοθεσίας. Η νομική βάση προσδιορίζει τη νομοθετική διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί. Η Συνθήκη καθορίζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων των προτάσεων της Επιτροπής, των διαδοχικών αναγνώσεων από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο, και των γνωμοδοτήσεων των συμβουλευτικών οργάνων. Η Συνθήκη, επίσης, καθορίζει το πότε απαιτείται ομοφωνία και πότε αρκεί η ειδική πλειοψηφία ώστε να εκδώσει το Συμβούλιο τη νομοθεσία.

Το μεγαλύτερο μέρος της νομοθεσίας της Ένωσης εγκρίνεται με χρήση της «συνήθους νομοθετικής διαδικασίας». Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, το Κοινοβούλιο ασκεί νομοθετική εξουσία από κοινού με το Συμβούλιο.

Η ελευθερία για όλους τους πολίτες να ταξιδεύουν, να διαμένουν και να εργάζονται στις 28 χώρες της ΕΕ είναι ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΣΥΝΗΘΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(*) Το Συμβούλιο εγκρίνει τη θέση του με ειδική πλειοψηφία (σε μερικούς τομείς κατ' εξαίρεση οι Συνθήκες προβλέπουν ομόφωνη απόφαση). Ωστόσο, αν το Συμβούλιο προτίθεται να αποκλίνει από την πρόταση/γνώμη της Επιτροπής, τότε καθορίζει τη θέση του με ομόφωνη απόφαση.

Η διαδικασία ξεκινάει με την Επιτροπή. Όταν η Επιτροπή σκέφτεται να παρουσιάσει μια πρόταση για δράση, τότε συνήθως ζητά από τα κράτη, από επιχειρηματικούς κλάδους, από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και από μεμονωμένα άτομα να εκθέσουν τις απόψεις τους σχετικά με το θέμα. Οι γνώμες που συγκεντρώνονται λαμβάνονται υπόψη κατά την κατάρτιση της πρότασης της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο. Η πρόταση μπορεί να γίνει ύστερα από πρόσκληση από το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο ή τους ευρωπαίους πολίτες, ή μπορεί να ξεκινήσει με πρωτοβουλία της Επιτροπής.

Το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο διαβάζουν χωριστά και συζητούν την πρόταση. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία μετά τη δεύτερη ανάγνωση, τότε η πρόταση τίθεται ενώπιον μιας «επιτροπής συνδιαλλαγής» που περιλαμβάνει ισάριθμους εκπροσώπους από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο. Στις συνεδριάσεις της επιτροπής συνδιαλλαγής μετέχουν και εκπρόσωποι της Επιτροπής, οι οποίοι συμβάλλουν στις συζητήσεις. Μόλις επιτευχθεί συμφωνία στην επιτροπή συνδιαλλαγής, το συμφωνημένο κείμενο διαβιβάζεται στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο για τρίτη ανάγνωση, ώστε να αποκτήσει τελικά ισχύ νόμου. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το Κοινοβούλιο ψηφίζει τις προτάσεις με απλή πλειοψηφία και το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία, σύμφωνα με την οποία τουλάχιστον το ήμισυ του συνολικού αριθμού των κρατών μελών της ΕΕ, που αντιπροσωπεύουν περίπου τα δύο τρίτα του πληθυσμού, πρέπει να ψηφίσουν υπέρ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, στο Συμβούλιο απαιτείται ομοφωνία.

Ιδιαίτερες διαδικασίες

Υπάρχουν ιδιαίτερες διαδικασίες ανάλογα με το θέμα της πρότασης. Κατά τη **διαδικασία διαβούλευσης**, το Συμβούλιο οφείλει να ζητήσει τη γνώμη του Κοινοβουλίου για πρόταση της Επιτροπής, αλλά δεν είναι υποχρεωμένο να αποδεχτεί τη γνώμη του Κοινοβουλίου. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται μόνο σε ορισμένους τομείς, όπως οι εξαιρέσεις στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς και το δίκαιο του ανταγωνισμού. Στο πλαίσιο της **διαδικασίας συναίνεσης**, το Κοινοβούλιο μπορεί να αποδεχτεί ή να απορρίψει μια πρόταση, αλλά δεν μπορεί να προτείνει τροποποιήσεις. Η διαδικασία αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί όταν η πρόταση αφορά την έγκριση μιας διεθνούς συνθήκης της οποίας έχει ολοκληρωθεί η διαπραγμάτευση. Επίσης, υπάρχουν μερικές περιπτώσεις όπου το Συμβούλιο και η Επιτροπή, ή μόνο η Επιτροπή, μπορούν να θεσπίσουν νομοθεσία.

Από ποιον ζητείται η γνώμη, ποιος μπορεί να φέρει αντίρρηση;

Εκτός από το τρίγωνο Επιτροπή-Συμβούλιο-Κοινοβούλιο, υπάρχουν διάφορα συμβουλευτικά όργανα των οποίων η γνώμη πρέπει να ζητηθεί όταν η νομοθεσία που προτείνεται περιλαμβάνει τον τομέα του ενδιαφέροντός τους. Ακόμα και

αν δεν αξιοποιηθεί η γνώμη τους, η διαδικασία αυτή στηρίζει τη δημοκρατική εποπτεία της νομοθεσίας της Ένωσης με το να υποβάλλεται στον μεγαλύτερο δυνατό έλεγχο.

Τα όργανα αυτά είναι τα εξής:

- ▶ η **Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή**, η οποία εκπροσωπεί ομάδες της κοινωνίας των πολιτών, όπως εργοδότες, συνδικάτα και ομάδες κοινωνικών συμφερόντων·
- ▶ η **Επιτροπή των Περιφερειών**, η οποία φροντίζει ώστε να ακούγεται η φωνή των αρχών τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης.

Επίσης, μπορεί να ζητηθεί η γνώμη και άλλων οργάνων και οργανισμών όταν η πρόταση σχετίζεται με τον τομέα ενδιαφέροντος ή αρμοδιότητάς τους. Για παράδειγμα, για προτάσεις σχετικά με θέματα οικονομικού και δημοσιονομικού χαρακτήρα ενδείκνυται να ζητηθεί η γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Συμμετοχή των πολιτών

Στο πλαίσιο μιας «πρωτοβουλίας ευρωπαίων πολιτών», ένα εκατομμύριο πολίτες της Ένωσης που προέρχονται από το ένα τέταρτο τουλάχιστον των χωρών της, μπορούν να προσκαλέσουν την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετική πρόταση για κάποιο συγκεκριμένο θέμα. Η Επιτροπή θα εξετάσει προσεκτικά όλες τις πρωτοβουλίες που εντάσσονται στο πλαίσιο των εξουσιών της και τις οποίες έχουν υποστηρίξει ένα εκατομμύριο πολίτες. Μια ακρόαση της πρωτοβουλίας γίνεται στο Κοινοβούλιο. Τέτοιες πρωτοβουλίες μπορούν, συνεπώς, να επηρεάσουν το έργο των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, καθώς και τον δημόσιο διάλογο.

Οι πολίτες μπορούν πλέον να προτείνουν νέους νόμους, μέσω της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών.

Εθνική εποπτεία

Στα εθνικά κοινοβούλια διαβιβάζονται τα σχέδια νομοθετικών πράξεων ταυτόχρονα με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Μπορούν λοιπόν να δίνουν τη γνώμη τους για να εξασφαλίζουν ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται στο πιο κατάλληλο επίπεδο. Οι δραστηριότητες της Ένωσης υπόκεινται στην αρχή της **επικουρικότητας**—κάτι που σημαίνει ότι, εκτός από τους τομείς στους οποίους έχει αποκλειστική εξουσία, η Ένωση ενεργεί μόνο στις περιπτώσεις όπου η ενέργεια σε επίπεδο ΕΕ θα είναι πιο αποτελεσματική απ' ό,τι σε εθνικό επίπεδο. Επομένως, τα εθνικά κοινοβούλια επιβλέπουν τη σωστή εφαρμογή αυτής της αρχής κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ.

Τι είδους αποφάσεις παίρνονται

Οι Συνθήκες μνημονεύουν τους τομείς πολιτικής για τους οποίους μπορεί να αποφασίζει η ΕΕ. Σε ορισμένους τομείς πολιτικής, η ΕΕ έχει **αποκλειστική αρμοδιότητα**, που σημαίνει ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται σε επίπεδο ΕΕ από τα κράτη μέλη που συνεδριάζουν στο Συμβούλιο και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αυτοί οι τομείς πολιτικής καλύπτουν το εμπόριο, τα τελωνεία, τους κανόνες ανταγωνισμού, τη νομισματική πολιτική για τη ζώνη του ευρώ και τη διατήρηση των αλιευμάτων.

Σε άλλους τομείς πολιτικής, αρμοδιότητες για τη λήψη αποφάσεων έχουν από κοινού η Ένωση και τα κράτη μέλη. Αυτό σημαίνει ότι, αν εκδοθεί νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ, τότε έχουν προτεραιότητα οι νόμοι αυτοί. Ωστόσο, αν δεν εγκριθεί νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ, τότε κάθε κράτος μέλος χωριστά μπορεί να νομοθετεί σε εθνικό επίπεδο. Οι μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών συντρέχουσες αρμοδιότητες υπάρχουν σε πολλούς τομείς πολιτικής, όπως η εσωτερική αγορά, η γεωργία, το περιβάλλον, η προστασία των καταναλωτών και οι μεταφορές.

Σε όλους τους υπόλοιπους τομείς πολιτικής οι αποφάσεις παραμένουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Επομένως, αν ένας τομέας πολιτικής δεν αναφέρεται μέσα σε Συνθήκη, η Επιτροπή δεν μπορεί να προτείνει κάποιον νόμο γι' αυτό τον τομέα. Ωστόσο, σε ορισμένα πεδία, όπως το διάστημα, η εκπαίδευση, ο πολιτισμός και ο τουρισμός, η Ένωση μπορεί να υποστηρίξει τις προσπάθειες των κρατών μελών. Σε άλλους τομείς, όπως είναι η εξωτερική βοήθεια και η επιστημονική έρευνα, η ΕΕ μπορεί να ασκεί παράλληλες δραστηριότητες, όπως τα προγράμματα ανθρωπιστικής βοήθειας.

Οικονομικός συντονισμός

Όλες οι χώρες της ΕΕ αποτελούν μέρος της οικονομικής και νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ), με την έννοια ότι συντονίζουν τη χάραξη της οικονομικής τους στρατηγικής και αντιμετωπίζουν τις αποφάσεις για τα οικονομικά ζητήματα σαν θέμα κοινού ενδιαφέροντος. Στο πλαίσιο της ΟΝΕ, κανένα θεσμικό όργανο δεν βαρύνεται με τη συνολική οικονομική πολιτική. Οι ευθύνες αυτές χωρίζονται ανάμεσα στα κράτη μέλη και στα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Η νομισματική πολιτική—η οποία έχει να κάνει με τη σταθερότητα των τιμών και τα επιτόκια—αποτελεί αντικείμενο ανεξάρτητης διαχείρισης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) στη ζώνη του ευρώ, δηλαδή σε εκείνα τα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν ως νόμισμά τους το ευρώ. Με τη Λιθουανία που εντάσσεται τον Ιανουάριο του 2015, η ζώνη του ευρώ έχει 19 χώρες.

Η δημοσιονομική πολιτική—που ασχολείται με αποφάσεις για τη φορολογία, τις δαπάνες και τον δανεισμό—αποτελεί ευθύνη των κυβερνήσεων των 28 κρατών μελών. Το ίδιο ισχύει και με τις πολιτικές σχετικά με την πολιτική εργασίας και πρόνοιας. Ωστόσο, επειδή οι δημοσιονομικές αποφάσεις που παίρνει ένα κράτος μέλος που ανήκει στη ζώνη του ευρώ μπορούν να έχουν αντίκτυπο σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ, αυτές οι αποφάσεις θα πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες που ορίζονται σε επίπεδο ΕΕ. Κατά συνέπεια, είναι αναγκαίο να συντονιστούν τα υγιή δημόσια οικονομικά και οι διαρθρωτικές πολιτικές ώστε να μπορεί η ΟΝΕ να λειτουργεί αποτελεσματικά και να διασφαλίζονται η σταθερότητα και η ανάπτυξη. Συγκεκριμένα, η οικονομική κρίση που ξεκίνησε το 2008 προέβαλε την ανάγκη να ενισχυθεί η οικονομική διακυβέρνηση στην ΕΕ και στη ζώνη του ευρώ μέσω, μεταξύ άλλων, στενότερου συντονισμού των πολιτικών, εποπτείας και επίβλεψης.

Το Συμβούλιο εποπτεύει τα δημόσια οικονομικά και τις οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών και μπορεί να κάνει συστάσεις σε κράτη μέλη της ΕΕ ύστερα από πρόταση της Επιτροπής. Μπορεί να συστήνει μέτρα προσαρμογής και να επιβάλλει ποινές σε χώρες της ζώνης του ευρώ που δεν έχουν λάβει διορθωτικά μέτρα, ώστε να μειώσουν το υπερβολικό έλλειμμα και τα επίπεδα του δημόσιου χρέους τους.

Η διακυβέρνηση της ζώνης του ευρώ, καθώς και μεγάλες μεταρρυθμίσεις της οικονομικής πολιτικής συζητούνται και στις συνόδους κορυφής, όπου συναντιούνται οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ.

Οι ΕΕ και οι εξωτερικές σχέσεις

Για τις σχέσεις με χώρες εκτός της ΕΕ αρμόδιος είναι ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, ο οποίος διορίζεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αλλά διατηρεί, επίσης, και το αξίωμα του αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σε επίπεδο αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, η Ένωση εκπροσωπείται από τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης λειτουργεί ως Υπουργείο Εξωτερικών και διπλωματική υπηρεσία για την Ένωση υπό την εποπτεία του Ύπατου Εκπροσώπου. Αποτελείται από εξειδικευμένο προσωπικό από το Συμβούλιο, τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το Συμβούλιο διατυπώνει και παίρνει αποφάσεις στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας της ΕΕ με βάση κατευθυντήριες γραμμές που ορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Η Επιτροπή, από τη μεριά της, είναι αρμόδια για το εμπόριο και για τη χρηματοδότηση τρίτων χωρών, δηλαδή για την ανθρωπιστική ή αναπτυξιακή βοήθεια. Η Επιτροπή εκπροσωπεί επίσης την Ένωση σε

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η φωνή των πολιτών

Ρόλος: Απευθείας εκλεγμένος νομοθετικός βραχίονας της Ένωσης

Μέλη: 751 μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Έδρα: Στρασβούργο, Βρυξέλλες και Λουξεμβούργο

► <http://www.europarl.eu>

Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εκλέγονται με άμεση καθολική ψηφοφορία από τους πολίτες της ΕΕ για να εκπροσωπούν τα συμφέροντά τους. Οι εκλογές γίνονται κάθε πέντε χρόνια και δικαίωμα ψήφου έχουν όλοι οι ευρωπαίοι πολίτες άνω των 18 ετών (16 στην Αυστρία) —380 εκατομμύρια περίπου. Το Κοινοβούλιο έχει 751 ευρωβουλευτές από όλα τα 28 κράτη μέλη.

Η επίσημη έδρα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου βρίσκεται στο Στρασβούργο (Γαλλία), αν και το συγκεκριμένο θεσμικό όργανο έχει τρεις έδρες εργασίας: Στρασβούργο, Βρυξέλλες (Βέλγιο) και Λουξεμβούργο. Οι κύριες σύνοδοι του Κοινοβουλίου, γνωστές ως «σύνοδοι ολομέλειας», γίνονται στο Στρασβούργο δώδεκα φορές τον χρόνο. Πρόσθετες σύνοδοι της ολομέλειας πραγματοποιούνται στις Βρυξέλλες. Οι συνεδριάσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών γίνονται επίσης στις Βρυξέλλες.

Σύνθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

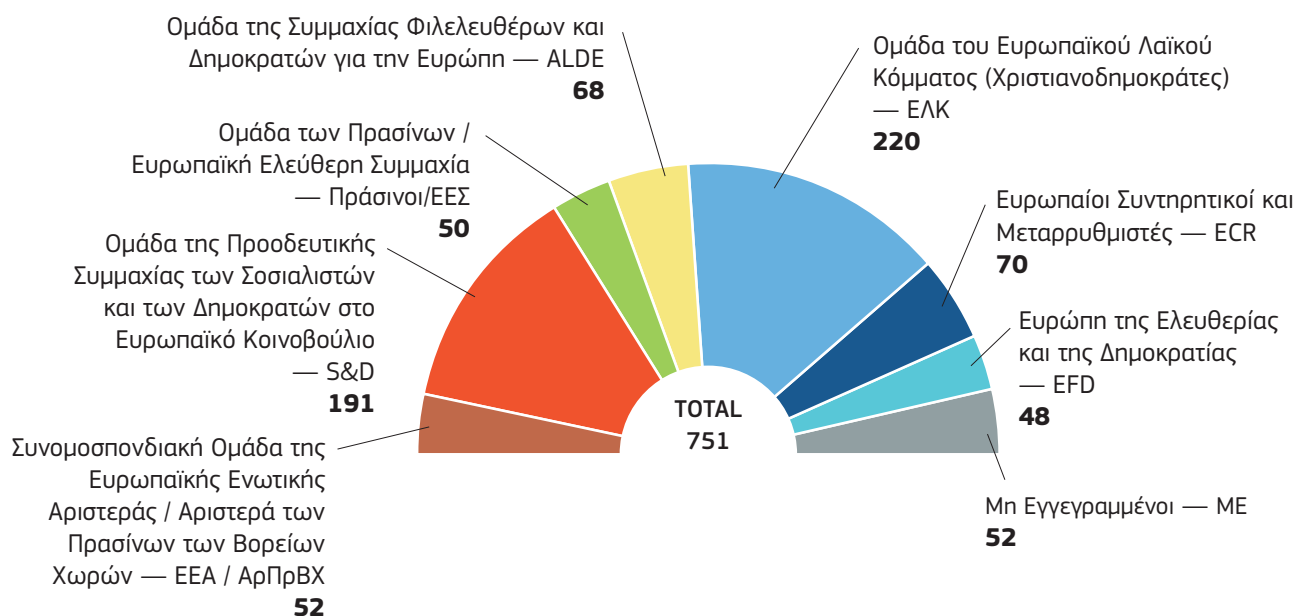
Οι έδρες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατανέμονται μεταξύ των κρατών μελών με βάση το ποσοστό τους από τον πληθυσμό της ΕΕ.

Οι περισσότεροι βουλευτές έχουν σχέση με κάποιο εθνικό πολιτικό κόμμα στη χώρα καταγωγής τους. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα εθνικά κόμματα συγκεντρώνονται σε πολιτικές ομάδες πανευρωπαϊκού χαρακτήρα και οι περισσότεροι βουλευτές ανήκουν σε μία από αυτές.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΑΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ 2014

Κράτος μέλος	Αριθμός ευρωβουλευτών
Αυστρία	18
Βέλγιο	21
Βουλγαρία	17
Κροατία	11
Κύπρος	6
Τσεχική Δημοκρατία	21
Δανία	13
Εσθονία	6
Φινλανδία	13
Γαλλία	74
Γερμανία	96
Ελλάδα	21
Ουγγαρία	21
Ιρλανδία	11
Ιταλία	73
Λετονία	8
Λιθουανία	11
Λουξεμβούργο	6
Μάλτα	6
Κάτω Χώρες	26
Πολωνία	51
Πορτογαλία	21
Ρουμανία	32
Σλοβακία	13
Σλοβενία	8
Ισπανία	54
Σουηδία	20
Ηνωμένο Βασίλειο	73
ΣΥΝΟΛΟ	751

ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΑΝΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ 2014

Τι κάνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Οι κύριες αρμοδιότητες του Κοινοβουλίου είναι τρεις:

1. Ασκή από κοινού με το Συμβούλιο τη νομοθετική εξουσία —θεσπίζει δηλαδή νόμους. Το γεγονός ότι εκλέγεται απευθείας βοηθά να εξασφαλιστεί η δημοκρατική νομιμότητα της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.
2. Ασκή δημοκρατικό έλεγχο σε όλα τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, και ιδίως στην Επιτροπή. Έχει την εξουσία να εγκρίνει ή να απορρίπτει τον διορισμό του προέδρου της Επιτροπής και των επιτρόπων, καθώς και να κάνει δεκτή πρόταση δυσπιστίας κατά της Επιτροπής συλλογικά.
3. Ασκή από κοινού με το Συμβούλιο αρμοδιότητες σχετικά με τον προϋπολογισμό της Ένωσης και, συνεπώς, μπορεί να επηρεάζει τις δαπάνες της. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, εγκρίνει ή απορρίπτει τον προϋπολογισμό στο σύνολό του.

Οι τρεις αυτοί ρόλοι περιγράφονται λεπτομερέστερα στη συνέχεια.

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

Η πιο συχνή διαδικασία για την έγκριση της νομοθεσίας της ΕΕ ονομάζεται «συνήθης νομοθετική διαδικασία» —είναι γνωστή και ως «διαδικασία συναπόφασης». Η διαδικασία συναπόφασης θέτει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σε ισότιμη βάση και οι νόμοι που εκδίδονται με τη διαδικασία αυτή είναι κοινές πράξεις του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Αυτό ισχύει για το μεγαλύτερο μέρος της νομοθεσίας της ΕΕ που καλύπτει ευρύ φάσμα τομέων, όπως τα δικαιώματα των καταναλωτών, η προστασία του περιβάλλοντος και οι μεταφορές. Στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση

που πρέπει να εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Η συμφωνία του Κοινοβουλίου απαιτείται για την εκπλήρωση όλων των διεθνών συμφωνιών σε τομείς που καλύπτονται από τη συνήθη νομοθετική διαδικασία.

Πρέπει να διεξάγεται διαβούλευση με το Κοινοβούλιο για μια σειρά άλλων προτάσεων, των οποίων η έγκριση απαιτείται και για ορισμένες σημαντικές πολιτικές ή θεσμικές αποφάσεις όπως: νόμοι για την κοινωνική ασφάλιση και προστασία, διατάξεις σχετικά με τους φόρους στον τομέα της ενέργειας, και η εναρμόνιση των φόρων κύκλου εργασιών και της έμμεσης φορολογίας. Επίσης, το Κοινοβούλιο συμβάλλει δραστήρια στην επεξεργασία των νέων νομοθετικών πράξεων εξετάζοντας το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής, επισημαίνοντας τις νέες νομοθετικές πράξεις που χρειάζονται και ζητώντας από την Επιτροπή την υποβολή προτάσεων.

2. Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

Το Κοινοβούλιο ασκεί δημοκρατικό έλεγχο στα άλλα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα με διάφορους τρόπους. Πρώτον, πριν διοριστεί νέα Επιτροπή, το Κοινοβούλιο καλεί σε ακρόαση όλα τα προτεινόμενα νέα μέλη και τον πρόεδρο της Επιτροπής (τους οποίους ορίζουν τα κράτη μέλη). Ο πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής δεν μπορούν να διοριστούν χωρίς την έγκριση του Κοινοβουλίου.

Επιπλέον, η Επιτροπή λογοδοτεί πολιτικά στο Κοινοβούλιο, το οποίο μπορεί να κάνει δεκτή «πρόταση δυσπιστίας» με την οποία να ζητείται η συλλογική παραίτησή της. Γενικότερα, το Κοινοβούλιο ασκεί έλεγχο εξετάζοντας τακτικά τις εκθέσεις που του διαβιβάζει η Επιτροπή και υποβάλλει προφορικές και γραπτές ερωτήσεις.

Τα μέλη της Επιτροπής συμμετέχουν στις συνόδους της ολομέλειας του Κοινοβουλίου και στις συνεδριάσεις

Ο Martin Schulz εξελέγη πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το 2012.

των κοινοβουλευτικών επιτροπών. Ομοίως, το Κοινοβούλιο διατηρεί τακτικό διάλογο με τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τη νομισματική πολιτική.

Το Κοινοβούλιο παρακολουθεί επίσης τις εργασίες του Συμβουλίου. Οι ευρωβουλευτές υποβάλλουν τακτικά προφορικές και γραπτές ερωτήσεις στο Συμβούλιο, ενώ η Προεδρία του Συμβουλίου παρευρίσκεται στις συνόδους της ολομέλειας και συμμετέχει σε σημαντικές συζητήσεις. Για ορισμένους τομείς πολιτικής, που περιλαμβάνουν την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, το Συμβούλιο είναι το μόνο όργανο που έχει αρμοδιότητα για τη λήψη αποφάσεων. Ωστόσο, το Κοινοβούλιο συνεργάζεται στενά με το Συμβούλιο σε αυτούς τους τομείς.

Το Κοινοβούλιο μπορεί, επίσης, να ασκεί δημοκρατικό έλεγχο μέσω της εξέτασης αναφορών που του υποβάλλουν πολίτες και της σύστασης προσωρινών εξεταστικών επιτροπών.

Τέλος, το Κοινοβούλιο συμβάλλει σε όλες τις συνόδους κορυφής της Ένωσης (και τις συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου). Κατά την έναρξη κάθε συνόδου κορυφής, ο πρόεδρος του Κοινοβουλίου καλείται να διατυπώσει τις απόψεις και τις ανησυχίες του Κοινοβουλίου για επίκαιρα ζητήματα και για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Ο ετήσιος προϋπολογισμός της Ένωσης εγκρίνεται από κοινού από το Συμβούλιο και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Κοινοβούλιο, σε δύο διαδοχικές αναγνώσεις, συζητά τον προϋπολογισμό ο οποίος δεν θεωρείται ότι έχει τελικά εγκριθεί πριν υπογραφεί από τον πρόεδρο του Κοινοβουλίου.

Η επιτροπή ελέγχου του προϋπολογισμού του Κοινοβουλίου (COCOBU) παρακολουθεί την εκτέλεση του προϋπολογισμού και κάθε χρόνο το Κοινοβούλιο αποφασίζει αν θα εγκρίνει την εκτέλεση του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους από την Επιτροπή. Αυτή η διαδικασία έγκρισης είναι γνωστή με τον τεχνικό όρο «χορήγηση απαλλαγής».

Πώς λειτουργεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Το Κοινοβούλιο εκλέγει τον πρόεδρό του για θητεία δύομισι ετών. Ο πρόεδρος εκπροσωπεί το Κοινοβούλιο στα άλλα όργανα της ΕΕ, καθώς και στον έξω κόσμο, και επικουρείται από 14 αντιπροέδρους. Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, από κοινού με τον πρόεδρο του Συμβουλίου, υπογράφει όλες τις νομοθετικές πράξεις μόλις εγκριθούν.

Οι εργασίες του Κοινοβουλίου διαιρούνται σε δύο κύρια στάδια:

- Προετοιμασία της συνόδου ολομέλειας: πραγματοποιείται από τους βουλευτές στις διάφορες κοινοβουλευτικές επιτροπές που ειδικεύονται σε συγκεκριμένους τομείς δραστηριότητας της Ένωσης. Για παράδειγμα, η επιτροπή ECON για τις οικονομικές και νομισματικές υποθέσεις ή η επιτροπή INTA για το διεθνές εμπόριο. Τα προς εξέταση θέματα συζητούνται και από τις πολιτικές ομάδες.
- Η σύνοδος της ολομέλειας: οι σύνοδοι της ολομέλειας, στις οποίες παρευρίσκονται όλοι οι βουλευτές, πραγματοποιούνται συνήθως στο Στρασβούργο (μία εβδομάδα κάθε μήνα) και μερικές φορές πραγματοποιούνται πρόσθετες σύνοδοι στις Βρυξέλλες. Στις συνόδους αυτές, το Κοινοβούλιο εξετάζει την προτεινόμενη νομοθεσία και θέτει σε ψηφοφορία τροπολογίες, πριν καταλήξει σε απόφαση για το συνολικό κείμενο. Στην ημερήσια διάταξη μπορεί να περιλαμβάνονται «ανακοινώσεις» του Συμβουλίου ή της Επιτροπής και/ή ερωτήσεις σχετικά με τα όσα συμβαίνουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στον υπόλοιπο κόσμο.

Κατά κανόνα, το Κοινοβούλιο μπορεί να λάβει αποφάσεις μόνον όταν τουλάχιστον το ένα τρίτο των βουλευτών είναι παρόντες κατά την ψηφοφορία. Κανονικά, λαμβάνει τις αποφάσεις του με την πλειοψηφία των ψηφισάντων. Σε ειδικές περιπτώσεις, μια απόφαση απαιτεί η πλειοψηφία του συνόλου των βουλευτών να ψηφίσει ευνοϊκά, για παράδειγμα όταν το Κοινοβούλιο εκλέγει τον πρόεδρο της Επιτροπής ή ψηφίζει κατά τη δεύτερη ανάγνωση μιας συνήθους νομοθετικής διαδικασίας.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Το όργανο που σχεδιάζει τη στρατηγική

- Ρόλος:** Ορίζει πολιτικές κατευθύνσεις και προτεραιότητες
- Μέλη:** Οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων από κάθε κράτος μέλος, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- Έδρα:** Βρυξέλλες
- <http://www.european-council.europa.eu>

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνεδριάζουν οι κορυφαίοι πολιτικοί ηγέτες της ΕΕ, δηλαδή οι πρωθυπουργοί και οι πρόεδροι μαζί με τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και τον πρόεδρο της Επιτροπής. Αυτό γίνεται τουλάχιστον τέσσερις φορές ετησίως για να δώσουν στην ΕΕ συνολικά γενική κατεύθυνση και να ορίσουν προτεραιότητες. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας συμμετέχει επίσης στις εργασίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Τι κάνει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είναι σύνοδος κορυφής των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων όλων των χωρών της Ένωσης και αποτελεί το υψηλότερο επίπεδο πολιτικής συνεργασίας των κρατών μελών. Κατά τις συνεδριάσεις τους οι ηγέτες αποφασίζουν με συναίνεση για τη γενική κατεύθυνση και τις προτεραιότητες της Ένωσης και παρέχουν την αναγκαία ώθηση για την ανάπτυξή της.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δεν θεσπίζει νομοθεσία. Στο τέλος κάθε συνεδρίασης εκδίδει «Συμπεράσματα», τα οποία αντικατοπτρίζουν τα κυριότερα πορίσματα που προέκυψαν από τις συζητήσεις και καταγράφουν τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί, καθώς επίσης και ό,τι αφορά την παρακολούθησή τους. Τα Συμπεράσματα προσδιορίζουν τα σημαντικότερα θέματα που πρέπει να εξεταστούν από το Συμβούλιο, δηλαδή τις συνεδριάσεις των υπουργών. Μπορούν επίσης να ζητήσουν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για μια ιδιαίτερη δυσκολία ή ευκαιρία που αντιμετωπίζει η Ένωση.

Οι συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κατά κανόνα γίνονται τουλάχιστον δύο φορές κάθε έξι μήνες. Μπορεί να συγκληθούν πρόσθετες (έκτακτες ή άτυπες) συνεδριάσεις για την αντιμετώπιση επειγόντων ζητημάτων για τα οποία χρειάζονται αποφάσεις σε ανώτατο επίπεδο, π.χ. για οικονομικά θέματα ή ζητήματα εξωτερικής πολιτικής.

Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Οι εργασίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου συντονίζονται από τον πρόεδρο, ο οποίος αναλαμβάνει να συγκαλεί και να προεδρεύει στις συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και να προωθή τις εργασίες του.

Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου εκπροσωπεί επίσης την Ένωση στον υπόλοιπο κόσμο. Εκπροσωπεί από κοινού με τον Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας τα συμφέροντα της Ένωσης σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας.

Ο πρόεδρος εκλέγεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για μια θητεία δύομισι ετών που μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Η Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι μια θέση απασχόλησης πλήρους ωραρίου· ο πρόεδρος δεν μπορεί ταυτόχρονα να ασκεί εθνικό αξίωμα.

Πώς παίρνει τις αποφάσεις του το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο παίρνει τις περισσότερες από τις αποφάσεις του με συναίνεση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ωστόσο, ισχύει η ειδική πλειοψηφία, όπως στην εκλογή του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, και στην περίπτωση του διορισμού της Επιτροπής και του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

Όταν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει με ψηφοφορία, μόνο οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων μπορούν να ψηφίσουν.

Γραμματεία

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επικουρείται από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου.

Σύνοδος κορυφής για το ευρώ

Εκτός από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των χωρών εκείνων που έχουν το ευρώ ως νόμισμά τους συνεδριάζουν τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο, μαζί με τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σε αυτές τις συνόδους κορυφής για το ευρώ καλείται επίσης και ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Μπορεί να κληθεί επίσης και ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Οι συνεδριάσεις είναι μια ευκαιρία για να συζητηθεί η διακυβέρνηση της ζώνης του ευρώ, καθώς και σημαντικές μεταρρυθμίσεις στην οικονομική πολιτική. Η σύνοδος κορυφής για το ευρώ είχε θεσπιστεί επίσημα από τη Συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην οικονομική και νομισματική ένωση (ΣΣΣΔ). Ο πρόεδρος της συνόδου κορυφής για το ευρώ διορίζεται από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Ο διορισμός πραγματοποιείται ταυτόχρονα με τον διορισμό του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και έχει την ίδια διάρκεια. Το ίδιο πρόσωπο μπορεί να κατέχει και τις δύο θέσεις.

Σε μερικές περιπτώσεις, οι ηγέτες των χωρών που έχουν επικυρώσει τη ΣΣΣΔ, αλλά δεν χρησιμοποιούν το ευρώ ως νόμισμα, συμμετέχουν επίσης σε συζητήσεις της συνόδου

© EU

Ο Donald Tusk προεδρεύει των συνόδων κορυφής της Ένωσης ως πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου από την 1η Δεκεμβρίου 2014.

κορυφής για το ευρώ. Όταν οι εν λόγω χώρες δεν είναι επιλέξιμες για συμμετοχή, ο πρόεδρος της συνόδου κορυφής για το ευρώ ενημερώνει τακτικά τις χώρες αυτές, καθώς και τα υπόλοιπα κράτη μέλη σχετικά με την προετοιμασία και τα αποτελέσματα των συνόδων κορυφής.

Πόσα είναι τα Συμβούλια τελικά;

Είναι εύκολο να μπερδευτείτε όσον αφορά τον ρόλο και τη σύνθεση των ευρωπαϊκών οργάνων —κυρίως, όταν εντελώς διαφορετικά όργανα έχουν καμιά φορά παρόμοιες ονομασίες, όπως τα τρία «Συμβούλια» που αναφέρονται παρακάτω.

► Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Πρόκειται για το Συμβούλιο που αποτελείται από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων (δηλαδή των προέδρων και/ή πρωθυπουργών) όλων των χωρών της Ένωσης, καθώς και από τον πρόεδρό του και τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Είναι το ανώτατο πολιτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γι' αυτό οι συνεδριάσεις του αποκαλούνται «σύνοδοι κορυφής».

► Το Συμβούλιο

Το όργανο αυτό, γνωστό και ως Συμβούλιο των Υπουργών, αποτελείται από τους υπουργούς των κυβερνήσεων όλων των χωρών της Ένωσης. Συνεδριάζει τακτικά για τη λήψη αποφάσεων στα επιμέρους θέματα και τη θέσπιση ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

► Το Συμβούλιο της Ευρώπης

Είναι όργανο που δεν έχει καμία σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρόκειται για διακυβερνητικό οργανισμό στόχοι του οποίου είναι η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου. Ιδρύθηκε το 1949 και ένα από τα πρώτα επιτεύγματά του ήταν η εκπόνηση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Για να μπορούν οι πολίτες να ασκούν τα δικαιώματα που τους αναγνωρίζει αυτή η Σύμβαση, το Συμβούλιο της Ευρώπης δημιούργησε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει σήμερα 47 κράτη μέλη, περιλαμβανομένων όλων των χωρών της Ένωσης, και εδρεύει στο Στρασβούργο, στη Γαλλία.

Το Συμβούλιο

Η φωνή των κρατών μελών

Ρόλος: Αποφασίζει για πολιτικές και θεσπίζει νομοθεσία

Μέλη: Ένας υπουργός από κάθε κράτος μέλος

Έδρα: Βρυξέλλες και Λουξεμβούργο

► <http://www.consilium.europa.eu>

Στο Συμβούλιο, οι υπουργοί των κρατών μελών της ΕΕ συναντιούνται για να συζητήσουν θέματα της ΕΕ, να πάρουν αποφάσεις και να θεσπίσουν νομοθεσία. Οι υπουργοί που παρίστανται στις συνεδριάσεις αυτές έχουν την εξουσία να δεσμεύουν την κυβέρνησή τους με τις ενέργειες που συμφωνήθηκαν στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου.

Τι κάνει το Συμβούλιο

Το Συμβούλιο αποτελεί ουσιαστικό παράγοντα λήψης αποφάσεων της ΕΕ. Το έργο του διαμορφώνεται στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου όπου παρευρίσκεται ένας υπουργός από την κυβέρνηση κάθε κράτους μέλους της Ένωσης. Σκοπός αυτών των συνεδριάσεων είναι η συζήτηση, η συμφωνία, η τροποποίηση και, τέλος, η έγκριση νομοθεσίας.

Οι χώρες της ΕΕ έχουν συμφωνήσει για τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» σχετικά με το πώς να βγούμε από την οικονομική κρίση με έξυπνη, βιώσιμη και συμμετοχική ανάπτυξη. Το Συμβούλιο των Υπουργών παίρνει πολλές αποφάσεις για την εφαρμογή αυτής της στρατηγικής.

Επίσης, ο συντονισμός των πολιτικών των κρατών μελών—τέλος, ο καθορισμός της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ.

Το ποιοι υπουργοί συμμετέχουν στην κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου εξαρτάται από τα θέματα στην ημερήσια διάταξη—αυτό είναι γνωστό ως «σύνθεση» του Συμβουλίου. Για παράδειγμα, αν το Συμβούλιο πρόκειται να συζητήσει περιβαλλοντικά θέματα, στη συνεδρίαση θα παρευρίσκεται ο υπουργός Περιβάλλοντος κάθε κράτους μέλους και το Συμβούλιο χαρακτηρίζεται «Συμβούλιο Περιβάλλοντος»· ομοίως, για το «Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων» ή το «Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας» και ούτω καθεξής.

Υπάρχουν δέκα διαφορετικές συνθέσεις του Συμβουλίου:

Προεδρεύει ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας:

► Εξωτερικών

Προεδρεύει το κράτος μέλος που ασκεί την Προεδρία του Συμβουλίου:

- Γενικές Υποθέσεις
- Οικονομικές και Χρηματοπιστωτικές Υποθέσεις
- Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις
- Απασχόληση, Κοινωνική Πολιτική, Υγεία και Καταναλωτές
- Ανταγωνιστικότητα (Εσωτερική Αγορά, Βιομηχανία και Έρευνα)
- Μεταφορές, Τηλεπικοινωνίες και Ενέργεια
- Γεωργία και Αλιεία
- Περιβάλλον
- Παιδεία, Νεολαία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

ΠΡΟΕΔΡΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Έτος	Ιανουάριος-Ιούνιος	Ιούλιος-Δεκέμβριος
2014	Ελλάδα	Ιταλία
2015	Λετονία	Λουξεμβούργο
2016	Κάτω Χώρες	Σλοβακία
2017	Μάλτα	Ηνωμένο Βασίλειο
2018	Εσθονία	Βουλγαρία
2019	Αυστρία	Ρουμανία
2020	Φινλανδία	

Η Προεδρία του Συμβουλίου ασκείται εκ περιτροπής από διαφορετική χώρα μεταξύ των κρατών μελών κάθε έξι μήνες. Ο πρόεδρος του Συμβουλίου δεν είναι ο ίδιος με τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Η ευθύνη της κυβέρνησης που ασκεί την Προεδρία είναι να διοργανώνει τις διάφορες συνεδριάσεις του Συμβουλίου και να προεδρεύει σε αυτές. Κατ'εξαίρεση, στο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων καθήκοντα προέδρου εκτελεί ο Υπάτος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, ο οποίος ασκεί εξωτερική πολιτική εξ ονόματος του Συμβουλίου.

Για λόγους συνέχειας της δραστηριότητας του Συμβουλίου, οι εξάμηνες Προεδρίες συνεργάζονται στενά σε ομάδες των τριών. Οι εν λόγω ομάδες τριών Προεδριών («τριάδων») καταρτίζουν κοινό πρόγραμμα εργασιών του Συμβουλίου σε περίοδο 18 μηνών.

Κάθε υπουργός που συμμετέχει στο Συμβούλιο είναι εξουσιοδοτημένος να αναλαμβάνει δεσμεύσεις εξ ονόματος της κυβέρνησής του. Επιπλέον, κάθε υπουργός που συμμετέχει στο Συμβούλιο λογοδοτεί ενώπιον των εκλεγμένων εθνικών αρχών. Αυτό εξασφαλίζει τη δημοκρατική νομιμότητα των αποφάσεων του Συμβουλίου.

Οι πέντε κύριες αρμοδιότητες του Συμβουλίου είναι οι εξής:

1. Θεσπίζει ευρωπαϊκή νομοθεσία. Στους περισσότερους τομείς, το Συμβούλιο νομοθετεί από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
2. Συντονίζει τις πολιτικές των κρατών μελών, π.χ. στον οικονομικό τομέα.
3. Αναπτύσσει την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ βάσει κατευθυντήριων γραμμών τις οποίες καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.
4. Συνομολογεί διεθνείς συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και ενός ή περισσότερων κρατών ή διεθνών οργανισμών.
5. Εγκρίνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η λειτουργία του Συμβουλίου περιγράφεται λεπτομερέστερα στη συνέχεια.

1. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Μεγάλο μέρος της ευρωπαϊκής νομοθεσίας εκδίδεται από κοινού από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο. Κατά κανόνα, το Συμβούλιο ενεργεί μόνον ύστερα από πρόταση της Επιτροπής, και η Επιτροπή έχει κανονικά τη ευθύνη να εξασφαλίζει την ορθή εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας από τη στιγμή της έκδοσής της.

2. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ (ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ)

Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ συμμετέχουν στην οικονομική και νομισματική ένωση (ΟΝΕ) παρ'όλο που δεν ανήκουν όλα στη ζώνη του ευρώ. Στο πλαίσιο της ΟΝΕ, η οικονομική πολιτική της ΕΕ βασίζεται στον στενό συντονισμό των εθνικών οικονομικών πολιτικών. Ο συντονισμός αυτός εξασφαλίζεται από τους υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών που συνιστούν το Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων («Ecofin»).

3. ΚΟΙΝΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Ο καθορισμός και η εφαρμογή της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας της Ένωσης είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου, τα οποία αποφασίζουν ομόφωνα. Την εφαρμόζει ο Υπάτος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας μαζί με τα κράτη μέλη, που συνέρχονται στο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων.

4. ΣΥΝΑΨΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ

Κάθε χρόνο, το Συμβούλιο συνάπτει (δηλαδή υπογράφει επισήμως) ορισμένες συμφωνίες μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών. Οι συμφωνίες αυτές μπορεί να καλύπτουν ευρείς τομείς, όπως το εμπόριο, η συνεργασία και η ανάπτυξη, ή να αφορούν ειδικά θέματα όπως η κλωστοϋφαντουργία, η αλιεία, οι επιστήμες και η τεχνολογία, οι μεταφορές κ.λπ. Οι συμφωνίες αυτές υπόκεινται στη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε τομείς όπου διαθέτει εξουσία συναπόφασης.

5. ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το Συμβούλιο εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό της Ένωσης από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Εάν τα δύο όργανα δεν συμφωνήσουν, τότε ακολουθούνται οι διαδικασίες συνδιαλλαγής μέχρι να εγκριθεί ο προϋπολογισμός.

Πώς λειτουργεί το Συμβούλιο

Όλες οι συζητήσεις και οι ψηφοφορίες του Συμβουλίου επί νομοθετικών πράξεων διεξάγονται δημοσίως. Μπορείτε να

παρακολουθήσετε ζωντανά τις συνεδριάσεις αυτές μέσω του δικτυακού τόπου του Συμβουλίου.

Η συνολική συνοχή των εργασιών των διαφόρων συνθέσεων του Συμβουλίου εξασφαλίζεται από το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων, το οποίο εποπτεύει την αποτελεσματική συνέχεια των συνεδριάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Το έργο του στηρίζεται από την Επιτροπή Μόνιμων Αντιπροσώπων (EMA) («Coreper» — από τα γαλλικά: «Comité des Représentants Permanents»).

Η EMA αποτελείται από τους μόνιμους αντιπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάθε κράτος μέλος της Ένωσης διαθέτει στις Βρυξέλλες μια ομάδα («μόνιμη αντιπροσωπεία») που το εκπροσωπεί και υπερασπίζεται τα εθνικά συμφέροντά του στο επίπεδο της Ένωσης. Ο επικεφαλής κάθε αντιπροσωπείας είναι στην ουσία ο πρέσβης της χώρας του στην Ένωση. Αυτοί οι πρέσβεις συνεδριάζουν κάθε εβδομάδα στο πλαίσιο της EMA. Επικουρούνται από μια σειρά ομάδων εργασίας τις οποίες απαρτίζουν στελέχη των εθνικών διοικητικών υπηρεσιών.

Πώς διεξάγεται η ψηφοφορία στο Συμβούλιο;

Οι αποφάσεις του Συμβουλίου λαμβάνονται με ψηφοφορία. Στις περισσότερες περιπτώσεις μια απόφαση απαιτεί ειδική πλειοψηφία. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι Συνθήκες απαιτούν διαφορετική διαδικασία, π.χ. ομοφωνία στον τομέα της φορολογίας. Προκειμένου μια πρόταση να αποφασιστεί με ειδική πλειοψηφία, θα πρέπει να επιτευχθεί μια διπλή πλειοψηφία τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και πληθυσμού. Οι θετικές ψήφοι πρέπει να προέρχονται από τουλάχιστον:

- το 55 % των κρατών μελών, δηλαδή 16 από τις 28 χώρες·
- τα κράτη μέλη που αντιπροσωπεύουν το 65 % του πληθυσμού της ΕΕ — αυτό σημαίνει περίπου 329 εκατ. ευρώ από τον πληθυσμό των 506 περίπου εκατ. ευρώ.

Επιπλέον, για να αποτραπεί η λήψη απόφασης, πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον τέσσερις χώρες που ψήφισαν κατά, που να αντιπροσωπεύουν πάνω από το 35 % του πληθυσμού.

Οι εν λόγω κανόνες σημαίνουν ότι όλες οι αποφάσεις που λαμβάνονται από το Συμβούλιο απολαμβάνουν ευρείας υποστήριξης σε ολόκληρη την Ευρώπη, αλλά επίσης ότι μικρές μειονότητες δεν μπορούν να εμποδίσουν την λήψη απόφασης. Πριν από τον Νοέμβριο του 2014, χρησιμοποιούνταν διαφορετικό σύστημα σύμφωνα με το οποίο κάθε χώρα διέθετε έναν ορισμένο αριθμό ψήφων.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΨΗΦΟΥΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (2014)

Κράτος μέλος	Πληθυσμός (× 1 000)	Ποσοστό του συνολικού πληθυσμού της Ένωσης
Γερμανία	80 523,7	15,93
Γαλλία	65 633,2	12,98
Ηνωμένο Βασίλειο	63 730,1	12,61
Ιταλία	59 685,2	11,81
Ισπανία	46 704,3	9,24
Πολωνία	38 533,3	7,62
Ρουμανία	20 057,5	3,97
Κάτω Χώρες	16 779,6	3,32
Βέλγιο	11 161,6	2,21
Ελλάδα	11 062,5	2,19
Τσεχική Δημοκρατία	10 516,1	2,08
Πορτογαλία	10 487,3	2,07
Ουγγαρία	9 908,8	1,96
Σουηδία	9 555,9	1,89
Αυστρία	8 451,9	1,67
Βουλγαρία	7 284,6	1,44
Δανία	5 602,6	1,11
Φινλανδία	5 426,7	1,07
Σλοβακία	5 410,8	1,07
Ιρλανδία	4 591,1	0,91
Κροατία	4 262,1	0,84
Λιθουανία	2 971,9	0,59
Σλοβενία	2 058,8	0,41
Λετονία	2 023,8	0,40
Εσθονία	1 324,8	0,26
Κύπρος	865,9	0,17
Λουξεμβούργο	537,0	0,11
Μάλτα	421,4	0,08
Σύνολο	505 572,5	100
Όριο για ειδική πλειοψηφία 65 %	328 622,1	

Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου επικουρεί τόσο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τον πρόεδρό του όσο και το Συμβούλιο και τις εκ περιτροπής Προεδρίες. Διευθύνεται από έναν γενικό γραμματέα ο οποίος διορίζεται από το Συμβούλιο.

Η Ευρωομάδα (Eurogroup)

Όλα τα κράτη μέλη συμμετέχουν στην οικονομική και νομισματική ένωση (ONE), γεγονός που σημαίνει ότι συντονίζουν τη χάραξη των οικονομικών τους πολιτικών και αντιμετωπίζουν τις οικονομικές αποφάσεις ως θέμα κοινού συμφέροντος για όλους. Ωστόσο, όλα τα κράτη μέλη δεν έχουν ενταχθεί στη ζώνη του ευρώ ούτε έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως ενιαίο νόμισμα. Ορισμένα κράτη μέλη επέλεξαν να μη συμμετάσχουν προς το παρόν, ενώ άλλα προετοιμάζουν ακόμα τις οικονομίες τους για να ανταποκριθούν στα κριτήρια εισόδου στη ζώνη του ευρώ. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ πρέπει να συνεργάζονται στενά και υπόκεινται επίσης στην ενιαία νομισματική πολιτική που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Επομένως, τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ χρειάζονται ένα βήμα για να συζητούν και να αποφασίζουν σχετικά με τις πολιτικές για τη ζώνη του ευρώ. Αυτό δεν μπορεί να είναι το Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων (Ecofin), δεδομένου ότι αυτό περιλαμβάνει όλα τα κράτη μέλη.

Η λύση είναι η Ευρωομάδα, η οποία αποτελείται από τους υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών των μελών της ζώνης του ευρώ.

Η Ευρωομάδα λαμβάνει μέτρα για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στη ζώνη του ευρώ μέσω του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών. Δεδομένου ότι μόνο το Συμβούλιο Ecofin μπορεί να λαμβάνει επίσημες αποφάσεις για τα οικονομικά θέματα, η Ευρωομάδα συνεδριάζει ανεπίσημα την ημέρα πριν από τις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Ecofin, περίπου μία φορά τον μήνα. Την επόμενη ημέρα, οι συμφωνίες που επιτεύχθηκαν στην άτυπη σύνοδο της Ευρωομάδας αποφασίζονται επίσημα από τα μέλη της Ευρωομάδας κατά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου Ecofin. Μόνο οι υπουργοί του Ecofin που εκπροσωπούν τα μέλη της ζώνης ευρώ ψηφίζουν για τις υποθέσεις της Ευρωομάδας. Ο αρμόδιος επίτροπος για

τις οικονομικές και νομισματικές υποθέσεις και το ευρώ, καθώς και ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας παρίστανται επίσης σε συνεδριάσεις της Ευρωομάδας.

Τι είναι η «ενισχυμένη συνεργασία»;

Εάν κάποια κράτη μέλη επιθυμούν να συνεργαστούν στενότερα στους τομείς πολιτικής που δεν είναι στην αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ, αλλά δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν τη συμφωνία όλων των άλλων κρατών μελών, τότε ο μηχανισμός «ενισχυμένης συνεργασίας» τους δίνει τη δυνατότητα να συνεργαστούν. Επιπρέπει σε τουλάχιστον εννέα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ για να πετύχουν στενότερη συνεργασία. Ωστόσο, υπάρχουν προϋποθέσεις: αυτή η συνεργασία πρέπει να διευκολύνει την πραγμάτωση των στόχων της Ένωσης και θα πρέπει να είναι ανοικτή σε όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη, εάν επιθυμούν να προσχωρήσουν.

Η διαδικασία εφαρμόζεται από ορισμένες χώρες στους τομείς του δικαίου για υποθέσεις διαζυγίου, γεγονός που τους δίνει τη δυνατότητα να βρίσκουν μια κοινή λύση για τα ζευγάρια από διαφορετικές χώρες της ΕΕ που επιθυμούν να πάρουν διαζύγιο μέσα στην ΕΕ. Εφαρμόζεται επίσης και για ένα ενιαίο σύστημα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που περιλαμβάνει τα περισσότερα —αλλά όχι όλα— κράτη μέλη της ΕΕ.

Τα μέλη της Ευρωομάδας εκλέγουν έναν πρόεδρο για περίοδο δύομισι ετών. Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου παρέχει τη διοικητική υποστήριξη για τις συνεδριάσεις της Ευρωομάδας.

Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναπτύσσει σταδιακά κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), η οποία υπόκειται σε διαφορετικές διαδικασίες σε σύγκριση με άλλους τομείς πολιτικής. Η ΚΕΠΠΑ ορίζεται και υλοποιείται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο, τα οποία συνεργάζονται. Οι ευρύτεροι διεθνείς στόχοι της Ένωσης είναι να προωθήσει τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ελευθερία, καθώς και τον σεβασμό για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τις αρχές της ισότητας και της αλληλεγγύης. Για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, η ΕΕ αναπτύσσει σχέσεις και συνεργασίες με άλλες χώρες και οργανώσεις σε ολόκληρο τον κόσμο.

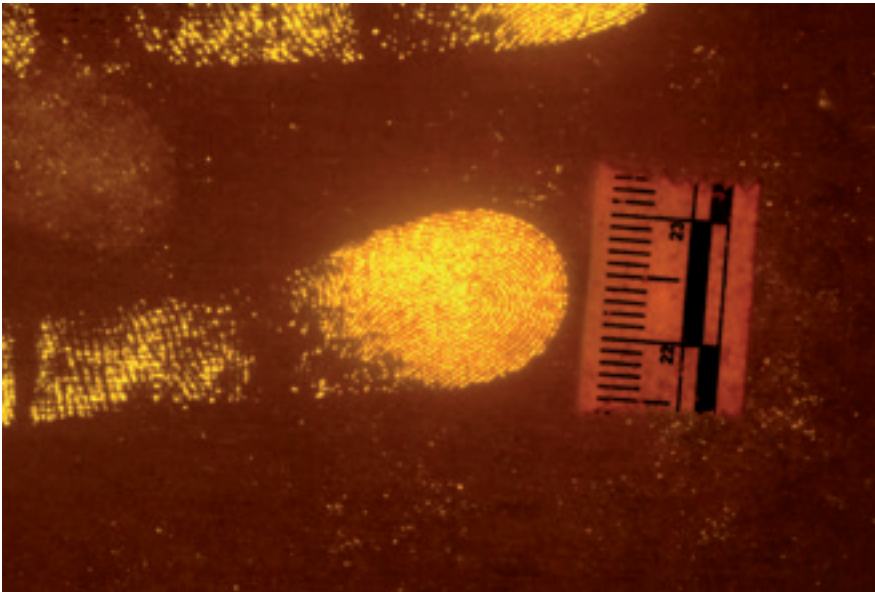
Οι αρμοδιότητες για την ΚΕΠΠΑ έχουν ως εξής:

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο οποίο προεδρεύει ο πρόεδρος, ορίζει την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας λαμβάνοντας υπόψη τα στρατηγικά

© Associated Press / Reporters

Οι νέοι κανόνες της ΕΕ για την οικονομική και χρηματοπιστωτική διακυβέρνηση συμβάλλουν στην εξυγίανση και την ενίσχυση του τραπεζικού τομέα.

Οι αρχές επιβολής του νόμου των χωρών της ΕΕ πρέπει να συνεργαστούν για να καταπολεμήσουν τη διεθνή εγκληματικότητα.

συμφέροντα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που έχουν συνέπειες στην άμυνα.

- ▶ Το Συμβούλιο, ιδίως το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων, λαμβάνει κατόπιν τις αποφάσεις που είναι αναγκαίες για τον καθορισμό και την εφαρμογή της ΚΕΠΠΑ μετά τις ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας προεδρεύει στη συνεδρίαση του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων.
- ▶ Ο Ύπατος Εκπρόσωπος, μαζί με τα κράτη μέλη, θέτει κατόπιν την ΚΕΠΠΑ σε ισχύ, διασφαλίζοντας ότι η εφαρμογή της είναι συνεπής και αποτελεσματική. Για τον σκοπό αυτό, ο Ύπατος Εκπρόσωπος μπορεί να στηριχτεί σε εθνικά μέσα και σε μέσα της Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία **Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ)** χρησιμεύει ως Υπουργείο Εξωτερικών και διπλωματική υπηρεσία για την Ένωση. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος είναι επικεφαλής της Υπηρεσίας, η οποία αποτελείται από εμπειρογνώμονες που μετατάσσονται από το Συμβούλιο, τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η ΕΕ έχει αντιπροσωπείες στις περισσότερες χώρες του κόσμου και οι αντιπροσωπείες αυτές είναι μέρος του ΕΥΕΔ. Συνεργάζονται στενά σε θέματα της ΚΕΠΠΑ παράλληλα με τις εθνικές πρεσβείες των κρατών μελών της ΕΕ.

Οποιοδήποτε κράτος μέλος ή ο Ύπατος Εκπρόσωπος με δική του πρωτοβουλία ή μαζί με την Επιτροπή μπορεί να θέσει προς συζήτηση στο Συμβούλιο θέματα που έχουν σημασία για την ΚΕΠΠΑ. Δεδομένης της συχνά επείγουσας φύσης ορισμένων θεμάτων της ΚΕΠΠΑ, υπάρχουν μηχανισμοί που εξασφαλίζουν ταχεία λήψη αποφάσεων. Γενικά, οι αποφάσεις στον τομέα αυτό λαμβάνονται ομόφωνα.

Παράλληλα με την προώθηση της ΚΕΠΠΑ, ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας εκπροσωπεί την Ένωση σε ολόκληρο τον

κόσμο, διεξάγοντας πολιτικό διάλογο με τρίτες χώρες και εταίρους και εκφράζοντας τη θέση της ΕΕ στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών και συνεδριάσεων. Σε επίπεδο αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, η Ένωση εκπροσωπείται από τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Μια πτυχή της ΚΕΠΠΑ είναι τα ζητήματα ασφάλειας και άμυνας, όπου η Ευρωπαϊκή Ένωση αναπτύσσει κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας (ΚΠΑΑ). Η πολιτική αυτή έχει διαμορφωθεί ώστε να δίνει στις χώρες της ΕΕ τη δυνατότητα να αναλαμβάνουν επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων. Πρόκειται για ανθρωπιστικές αποστολές ή επιχειρήσεις επιβολής ή διατήρησης της ειρήνης, οι οποίες μπορεί να είναι είτε στρατιωτικές είτε πολιτικής φύσης. Τα κράτη μέλη θέτουν εθελοντικά στη διάθεση της ΕΕ ορισμένες από τις δυνάμεις τους για τις εν λόγω ενέργειες. Οι ενέργειες αυτές συντονίζονται πάντοτε με το ΝΑΤΟ, οι δομές διοίκησης του οποίου μερικές φορές χρησιμοποιούνται για πρακτικά θέματα σε αποστολές της ΕΕ. Το έργο αυτό το συντονίζει μια σειρά μόνιμων φορέων της ΕΕ.

- ▶ Η Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας (PSC) — παρακολουθεί τη διεθνή κατάσταση και εξετάζει τις εναλλακτικές επιλογές της ΕΕ για αντίδραση σε καταστάσεις κρίσης στο εξωτερικό.
- ▶ Η Στρατιωτική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUMC) — αποτελείται από τους Αρχηγούς ΓΕΕΘΑ των κρατών μελών της ΕΕ, διευθύνει τις στρατιωτικές δραστηριότητες της ΕΕ και γνωμοδοτεί σχετικά με τις στρατιωτικές υποθέσεις.
- ▶ Το Στρατιωτικό Επιτελείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUMS), το οποίο αποτελείται από στρατιωτικούς εμπειρογνώμονες που εργάζονται σε μόνιμη στρατιωτική έδρα στις Βρυξέλλες και συνδράμει τη Στρατιωτική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Το όργανο που προωθεί το κοινό συμφέρον

- Ρόλος:** Εκτελεστικός βραχίονας της ΕΕ που προτείνει νόμους, πολιτικές συμφωνίες και προωθεί την Ένωση
- Μέλη:** Σώμα επιτρόπων, ένας από κάθε κράτος μέλος
- Έδρα:** Βρυξέλλες
- <http://ec.europa.eu>

Η Επιτροπή είναι το πολιτικά ανεξάρτητο όργανο που εκπροσωπεί και υπερασπίζεται τα συμφέροντα της Ένωσης ως συνόλου. Σε πολλούς τομείς είναι η κινητήριος δύναμη του θεσμικού συστήματός της: προτείνει νομοθεσία, πολιτικές και προγράμματα δράσης και είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Εκπροσωπεί επίσης την Ένωση στον υπόλοιπο κόσμο, με εξαίρεση τον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

Τι είναι η Επιτροπή;

Ο όρος «Επιτροπή» χρησιμοποιείται με δύο έννοιες. Πρώτον, με την έννοια των «μελών της Επιτροπής» —δηλαδή της ομάδας ανδρών και γυναικών που διορίζονται από τα κράτη μέλη και το Κοινοβούλιο για να διοικούν το όργανο και να λαμβάνουν τις αποφάσεις που το αφορούν. Δεύτερον, ο όρος «Επιτροπή» αναφέρεται στο ίδιο το θεσμικό όργανο και στο προσωπικό του.

Τα μέλη της Επιτροπής αποκαλούνται ανεπισήμως «επίτροποι». Όλοι οι επίτροποι κατείχαν παλαιότερα πολιτικές θέσεις και πολλοί από αυτούς έχουν ασκήσει υπουργικά καθήκοντα, αλλά ως μέλη της Επιτροπής ασκούν τα καθήκοντά τους προς το γενικό συμφέρον της Ένωσης και δεν δέχονται υποδείξεις από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών.

Η Επιτροπή έχει αρκετούς αντιπροέδρους, ένας εκ των οποίων είναι επίσης και Υπάτος Εκπρόσωπος για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και, ως εκ τούτου, έχει ρόλο τόσο στο πεδίο του Συμβουλίου όσο και στο πεδίο της Επιτροπής.

Η Επιτροπή είναι πολιτικά υπόλογη στο Κοινοβούλιο, το οποίο μπορεί να την εξαναγκάσει σε παραίτηση αν κάνει δεκτή πρόταση δυσπιστίας. Η Επιτροπή συμμετέχει σε όλες τις συνόδους του Κοινοβουλίου, όπου οφείλει να διευκρινίζει και να δικαιολογεί τις πολιτικές της. Επίσης απαντά τακτικά σε προφορικές και γραπτές ερωτήσεις που υποβάλλονται από τα μέλη του Κοινοβουλίου.

© EU

Ο Jean-Claude Juncker ηγείται του εκτελεστικού οργάνου της Ένωσης ως πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η καθημερινή εργασία της Επιτροπής διεκπεραιώνεται από το διοικητικό προσωπικό της, εμπειρογνώμονες, μεταφραστές, διερμηνείς και προσωπικό γραμματείας. Όπως και το προσωπικό άλλων οργάνων της Ένωσης, προσλαμβάνονται μέσω του Ευρωπαϊκού Γραφείου Επιλογής Προσωπικού (EPSO) (<http://europa.eu/epso>). Πρόκειται για πολίτες από κάθε χώρα της Ένωσης, οι οποίοι επιλέγονται με ανοικτό διαγωνισμό. Υπάρχουν περίπου 33 000 άτομα που εργάζονται για την Επιτροπή, αριθμός που ίσως φαίνεται μεγάλος, αλλά στην πραγματικότητα είναι μικρότερος από τον αριθμό υπαλλήλων που απασχολούν οι περισσότεροι δήμοι μεσαίου μεγέθους πόλεων της Ευρώπης.

Ο διορισμός της Επιτροπής

Τα μέλη της Επιτροπής διορίζονται για περίοδο πέντε ετών, έξι μήνες μετά τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η εξής:

- Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών προτείνουν έναν νέο πρόεδρο της Επιτροπής, ο οποίος πρέπει να εκλεγεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- Ο προτεινόμενος πρόεδρος της Επιτροπής, σε συμφωνία με τις κυβερνήσεις των κρατών μελών, επιλέγει τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής.

Στη συνέχεια, καλούνται όλα τα μέλη σε ακρόαση από το νέο Κοινοβούλιο, το οποίο γνωμοδοτεί για ολόκληρο το «σώμα» των επιτρόπων. Αν ο διορισμός εγκριθεί, η νέα Επιτροπή μπορεί να αναλάβει επισήμως καθήκοντα τον επόμενο Ιανουάριο.

Τι κάνει η Επιτροπή

Οι κύριες αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι τέσσερις:

1. Υποβάλλει νομοθετικές προτάσεις στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
2. Διαχειρίζεται και υλοποιεί τις πολιτικές και τον προϋπολογισμό της Ένωσης.
3. Επιβάλλει το ευρωπαϊκό δίκαιο (από κοινού με το Δικαστήριο).
4. Εκπροσωπεί την Ένωση σε όλο τον κόσμο.

1. ΥΠΟΒΟΛΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Δυνάμει της Συνθήκης, η Επιτροπή διαθέτει το «δικαίωμα πρωτοβουλίας». Με άλλα λόγια, η Επιτροπή είναι η μόνη υπεύνη για την εκπόνηση προτάσεων νέας ευρωπαϊκής νομοθεσίας, τις οποίες υποβάλλει στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Οι προτάσεις αυτές πρέπει να αποβλέπουν στην προώθηση των συμφερόντων της Ένωσης και των πολιτών της, και όχι των συμφερόντων συγκεκριμένων χωρών ή κλάδων της οικονομίας.

Πριν εκπονήσει κάποια πρόταση, η Επιτροπή πρέπει να γνωρίζει τις νέες καταστάσεις και τα προβλήματα που υπάρχουν στην Ευρώπη και πρέπει να εξετάσει αν η θέσπιση ευρωπαϊκής νομοθεσίας είναι ο καλύτερος τρόπος για την αντιμετώπισή τους. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή βρίσκεται σε συνεχή επαφή με ευρύ φάσμα ομάδων συμφερόντων και με δύο συμβουλευτικά όργανα —την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (η οποία απαρτίζεται από αντιπροσώπους των εργοδοτών και των συνδικαλιστικών οργανώσεων) και την Επιτροπή των Περιφερειών (η οποία απαρτίζεται από αντιπροσώπους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης). Ζητεί επίσης τη γνώμη των εθνικών κοινοβουλίων, των κυβερνήσεων και του κοινού.

Η Επιτροπή προτείνει την ενέργεια στο επίπεδο της Ένωσης μόνον αν κρίνει ότι ένα πρόβλημα δεν μπορεί να επιλυθεί πιο αποτελεσματικά με δραστηριοποίηση στο περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Αυτή η αρχή που συνίσταται στην αντιμετώπιση των ζητημάτων στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο καλείται «αρχή της επικουρικότητας».

Αν, όμως, η Επιτροπή καταλήξει στο συμπέρασμα ότι απαιτείται να θεσπιστεί ευρωπαϊκή νομοθεσία, συντάσσει πρόταση με την οποία πιστεύει ότι θα επιλύσει αποτελεσματικά το πρόβλημα και θα ικανοποιήσει το ευρύτερο δυνατό φάσμα συμφερόντων. Προκειμένου να διευκρινιστούν οι τεχνικές λεπτομέρειες, η Επιτροπή

© Langrock / Zenit / Laif / Reporters

Η καινοτομία και η έρευνα είναι ένας από τους τρόπους για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη στην Ευρώπη.

συμβουλευέται τους εμπειρογνώμονες που απαρτίζουν τις διάφορες επιτροπές και τις ομάδες εμπειρογνομένων.

Δημιουργία του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας

Μέσω της Γενικής της Διεύθυνσης Έρευνας και Καινοτομίας, η Επιτροπή αναπτύσσει πολιτικές της ΕΕ στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης και συμβάλλει στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Το ερευνητικό πρόγραμμα της ΕΕ «Ορίζοντας 2020» αντλεί δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ για την πολυτομεακή συνεργατική επιστημονική έρευνα σε ολόκληρη την ΕΕ.

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ

Η Επιτροπή, ως εκτελεστικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης και των πολιτικών και προγραμμάτων που εγκρίνονται από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Το μεγαλύτερο μέρος της τρέχουσας δουλειάς και δαπανών εκτελείται από τις εθνικές αρχές και την τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά η Επιτροπή είναι αρμόδια για την επίβλεψή τους.

Η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό κάτω από το άγρυπνο βλέμμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Στόχος και των δύο οργάνων είναι να εξασφαλίζουν χρηστή δημοσιονομική διαχείριση. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο χορηγεί στην Επιτροπή απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού μόνον εφόσον η ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι θετική.

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Η Επιτροπή ενεργεί ως «θεματοφύλακας των Συνθηκών». Αυτό σημαίνει ότι η Επιτροπή, μαζί με το Δικαστήριο, είναι αρμόδια να εξασφαλίζει ότι η ευρωπαϊκή νομοθεσία εφαρμόζεται ορθά σε όλα τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή, αν διαπιστώσει ότι μια χώρα της Ένωσης δεν εφαρμόζει έναν ευρωπαϊκό νόμο και συνεπώς δεν τηρεί τις έννομες υποχρεώσεις της, λαμβάνει μέτρα για τη διόρθωση της κατάστασης.

Πρώτα, κινεί νομική διαδικασία που ονομάζεται «διαδικασία επί παραβάσει». Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή αποστέλλει στην κυβέρνηση του κράτους μέλους επίσημη επιστολή στην οποία εκθέτει τους λόγους για τους οποίους πιστεύει ότι η συγκεκριμένη χώρα παραβιάζει το ευρωπαϊκό δίκαιο και θέτει προθεσμία για την αποστολή λεπτομερούς απάντησης. Εάν η εν λόγω διαδικασία δεν αποδώσει καλά αποτελέσματα, η Επιτροπή παραπέμπει στο επόμενο στάδιο την υπόθεση στο Δικαστήριο, το οποίο μπορεί να επιβάλει κυρώσεις. Οι

Η Federica Mogherini είναι η ύπατη εκπρόσωπος της Ένωσης για την εξωτερική πολιτική και συντονίζει τις δράσεις της ΕΕ με τον υπόλοιπο κόσμο.

αποφάσεις του Δικαστηρίου είναι δεσμευτικές για τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

4. ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΣΚΗΝΗ

Ο Ύπατος Εκπρόσωπος για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας είναι αντιπρόεδρος της Επιτροπής και έχει την ευθύνη για τις εξωτερικές υποθέσεις. Όσον αφορά τις εξωτερικές υποθέσεις και την πολιτική ασφαλείας, ο Ύπατος Εκπρόσωπος συνεργάζεται με το Συμβούλιο. Εντούτοις, σε άλλους τομείς της εξωτερικής δράσης η Επιτροπή διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο —ιδίως στους τομείς της εμπορικής πολιτικής και της ανθρωπιστικής βοήθειας. Σε αυτούς τους τομείς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενεργεί ως σημαντικός εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διεθνή σκηνή. Επιτρέπει στα 28 κράτη μέλη να μιλούν «με μια φωνή» σε διεθνή βήματα, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου.

Ανθρωπιστική βοήθεια στους ενδεείς

Η Γενική Διεύθυνση Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Πολιτικής Προστασίας της Επιτροπής (ECHO) ιδρύθηκε το 1992. Η ανθρωπιστική δράση πλέον κατέχει σπουδαία θέση στην εξωτερική δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης —πράγματι, η Ευρωπαϊκή Ένωση παίζει βασικό ρόλο στον τομέα αυτό παγκοσμίως.

Περίπου 125 εκατομμύρια άνθρωποι ενισχύονται ετησίως μέσω της χρηματοδότησης της ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ. Η ενίσχυση αυτή παρέχεται μέσω 200 εταίρων, όπως τα φιλανθρωπικά σωματεία και οι οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών. Η βοήθεια βασίζεται στις αρχές της μη εισαγωγής διακρίσεων και της αμεροληψίας.

Πώς λειτουργεί η Επιτροπή

Ο πρόεδρος της Επιτροπής είναι εκείνος που αποφασίζει ποιος επίτροπος θα είναι αρμόδιος για κάθε τομέα πολιτικής και ανακατανέμει αυτές τις αρμοδιότητες (εφόσον απαιτείται) κατά τη διάρκεια της θητείας της Επιτροπής. Ο πρόεδρος δύναται, επίσης, να ζητήσει την παραίτηση κάποιου επιτρόπου. Η ομάδα των 28 επιτρόπων (γνωστή και ως «Σώμα των Επιτρόπων») συνεδριάζει μια φορά την εβδομάδα, συνήθως τις Τετάρτες, στις Βρυξέλλες. Κάθε θέμα της ημερήσιας διάταξης παρουσιάζεται από τον επίτροπο που είναι αρμόδιος για τον αντίστοιχο τομέα πολιτικής και το Σώμα των Επιτρόπων αποφασίζει συλλογικά.

Το προσωπικό της Επιτροπής κατανέμεται σε 36 τμήματα, γνωστά ως «Γενικές Διευθύνσεις» (ΓΔ) και σε «Υπηρεσίες» (όπως η Νομική Υπηρεσία). Κάθε ΓΔ είναι αρμόδια για έναν συγκεκριμένο τομέα πολιτικής —για παράδειγμα, η ΓΔ Εμπορίου και η ΓΔ Ανταγωνισμού— και έχει επικεφαλής της γενικό διευθυντή ο οποίος αναφέρεται σε έναν επίτροπο.

Eurostat: το όργανο που συλλέγει στοιχεία για την Ευρώπη

Η Eurostat είναι η στατιστική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποτελεί μέρος της Επιτροπής. Ο κύριος στόχος της είναι να παρέχει στην ΕΕ στατιστικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο που καθιστούν δυνατές τις συγκρίσεις μεταξύ χωρών και περιφερειών. Αυτό αποτελεί σημαντικό καθήκον. Οι δημοκρατικές κοινωνίες δεν λειτουργούν σωστά δίχως σταθερή βάση με αξιόπιστες και αντικειμενικές στατιστικές.

Οι στατιστικές της Eurostat μπορούν να απαντήσουν σε πολλά ερωτήματα: Έχει αυξηθεί ή έχει μειωθεί η ανεργία; Υπάρχουν περισσότερες εκπομπές CO₂ σε σύγκριση με δέκα χρόνια πριν; Πόσες γυναίκες εργάζονται; Πώς είναι η κατάσταση της οικονομίας της χώρας σας σε σύγκριση με εκείνη των άλλων κρατών μελών της ΕΕ;

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

Οι ΓΔ είναι εκείνες που στην πραγματικότητα σχεδιάζουν και συντάσσουν τις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής, αλλά οι προτάσεις αυτές αποκτούν επίσημη διάσταση μόνον αν εγκριθούν από το Σώμα των Επιτρόπων κατά την εβδομαδιαία συνεδρίασή του. Η διαδικασία είναι σε γενικές γραμμές η ακόλουθη.

Ας υποθέσουμε, π.χ., ότι η Επιτροπή κρίνει ότι πρέπει να θεσπιστεί ευρωπαϊκή νομοθεσία για να προληφθεί η ρύπανση των ευρωπαϊκών ποταμών. Η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος θα συντάξει πρόταση, στη βάση εκτεταμένων διαβουλεύσεων με όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές όπως την ευρωπαϊκή βιομηχανία και τους αγρότες, με τα Υπουργεία Περιβάλλοντος των κρατών μελών και με περιβαλλοντικές οργανώσεις. Πολλές προτάσεις, μάλιστα, είναι διαθέσιμες για δημόσια διαβούλευση, γεγονός που επιτρέπει στον καθένα να παρουσιάζει απόψεις σε προσωπική βάση ή εξ ονόματος ενός οργανισμού.

Στη συνέχεια, η προτεινόμενη νομοθεσία θα συζητηθεί με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής και θα τροποποιηθεί, εφόσον απαιτείται. Στη συνέχεια, θα ελεγχθεί από τη Νομική Υπηρεσία.

Μόλις η πρόταση είναι απολύτως έτοιμη, η Γενική Γραμματεία την εγγράφει στην ημερήσια διάταξη μιας επόμενης συνεδρίασης της Επιτροπής. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, ο επίτροπος Περιβάλλοντος θα εξηγήσει στους συναδέλφους του γιατί προτείνεται η συγκεκριμένη νομοθεσία και στη συνέχεια θα τεθεί υπό συζήτηση. Αν επιτευχθεί συμφωνία, το Σώμα των Επιτρόπων θα εγκρίνει την πρόταση και το έγγραφο θα σταλεί στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για εξέταση.

Αν ανακύψει διαφωνία μεταξύ των επιτρόπων, ο πρόεδρος θα θέσει την πρόταση σε ψηφοφορία. Εάν η πλειοψηφία είναι υπέρ, η πρόταση εγκρίνεται. Μετά την έγκρισή της, θα έχει την άνευ όρων υποστήριξη όλων των μελών της Επιτροπής.

Τα εθνικά κοινοβούλια

Οι θεσμοί που ενισχύουν την αρχή της επικουρικότητας

- Ρόλος:** Συμμετέχουν μαζί με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα στις εργασίες της Ένωσης
- Μέλη:** Μέλη των εθνικών κοινοβουλίων
- Έδρα:** Σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ

Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ ενθαρρύνουν τα εθνικά κοινοβούλια να συμμετέχουν περισσότερο στις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από το 2006 η Επιτροπή διαβιβάζει στα εθνικά κοινοβούλια όλες τις νέες νομοθετικές προτάσεις και απαντά στις γνωμοδοτήσεις τους. Από το 2009 με τη Συνθήκη της Λισαβόνας τα δικαιώματα και τα καθήκοντα των εθνικών κοινοβουλίων μέσα στην ΕΕ είναι καθορισμένα με σαφή τρόπο. Τα εθνικά κοινοβούλια δύνανται να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τα σχέδια νομοθετικών πράξεων, καθώς και σχετικά με άλλα ζητήματα τα οποία μπορεί να παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον γι' αυτά.

Οι δράσεις της ΕΕ υπόκεινται στην αρχή της επικουρικότητας. Αυτό σημαίνει ότι η Ένωση ενεργεί μόνον όταν η δράση της θα είναι πιο αποτελεσματική σε επίπεδο ΕΕ παρά σε εθνικό επίπεδο. Εκτός από τους τομείς όπου οι Συνθήκες έχουν δώσει αποκλειστική αρμοδιότητα στην ΕΕ, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις είναι μια απόφαση που λαμβάνεται ξεχωριστά για κάθε νέο νόμο. Τα εθνικά κοινοβούλια εποπτεύουν την ορθή εφαρμογή της αρχής αυτής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ.

Για να μπορούν τα κοινοβούλια να διενεργούν ελέγχους επικουρικότητας, η Επιτροπή στέλνει τα νομοσχέδια στα εθνικά κοινοβούλια και ταυτόχρονα τα διαβιβάζει στον νομοθέτη της Ένωσης (δηλαδή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο).

Κάθε εθνικό κοινοβούλιο μπορεί να εκφέρει μια **αιτιολογημένη γνώμη**, εάν κρίνει ότι η πρόταση δεν

είναι συμβατή με την αρχή της επικουρικότητας. Ανάλογα με τον αριθμό των αιτιολογημένων γνώμων που εκδίδονται από τα εθνικά κοινοβούλια, η Επιτροπή μπορεί να χρειαστεί να επανεξετάσει την πρότασή της και να αποφασίσει αν θα τη διατηρήσει, θα την τροποποιήσει ή αν θα την αποσύρει. Η διαδικασία αυτή αναφέρεται ως διαδικασία κίτρινης ή πορτοκαλί κάρτας. Στην περίπτωση της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, εάν η πλειοψηφία των εθνικών κοινοβουλίων δώσει αιτιολογημένη γνώμη, και εφόσον η Επιτροπή αποφασίσει να διατηρήσει την πρότασή της, θα πρέπει να εξηγήσει τους λόγους της, και τότε θα είναι στην αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου να αποφασίσουν αν θα συνεχιστεί ή όχι η νομοθετική διαδικασία.

Τα εθνικά κοινοβούλια συμμετέχουν επίσης άμεσα στην εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ. Οι οδηγίες της ΕΕ απευθύνονται στα κράτη μέλη. Αυτά θα πρέπει να τις ενσωματώσουν στην εθνική νομοθεσία τους, η οποία, ως επί το πλείστον, αποφασίζεται από τα εθνικά κοινοβούλια. Οι οδηγίες προβλέπουν ορισμένα τελικά αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν σε όλα τα κράτη μέλη έως μια καθορισμένη προθεσμία. Οι εθνικές αρχές πρέπει να προσαρμόσουν τους νόμους τους για να πετύχουν τους στόχους αυτούς, αλλά έχουν την ελευθερία να αποφασίσουν εκείνες για το πώς θα γίνει αυτό. Οι οδηγίες χρησιμοποιούνται για να συντονίσουν μεταξύ τους διαφορετικούς εθνικούς νόμους, και χρησιμοποιούνται ιδίως σε θέματα που αφορούν τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς (π.χ. πρότυπα ασφαλείας για τα προϊόντα).

Το Δικαστήριο

Το όργανο που είναι επιφορτισμένο με την περιφρούρηση του δικαίου της ΕΕ

Ρόλος: Έκδοση δικαστικών αποφάσεων για τις υποθέσεις που υποβάλλονται ενώπιόν του

Δικαστήριο: Ένας δικαστής από κάθε χώρα της Ένωσης· εννιά γενικοί εισαγγελείς

Γενικό Δικαστήριο: Ένας δικαστής από κάθε χώρα της Ένωσης

Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης: Επτά δικαστές

Έδρα: Λουξεμβούργο

► <http://curia.europa.eu>

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) διασφαλίζει ότι η νομοθεσία της ΕΕ ερμηνεύεται και εφαρμόζεται με τον ίδιο τρόπο σε κάθε κράτος μέλος. Με άλλα λόγια, διασφαλίζει ότι όλοι οι διάδικοι υπό οιοσδήποτε συνθήκες κρίνονται πάντα ισότιμα. Για τον σκοπό αυτό, το Δικαστήριο ελέγχει τη νομιμότητα των ενεργειών των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, διασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις τους και ερμηνεύει το δίκαιο της ΕΕ, κατόπιν αιτήματος των εθνικών δικαστηρίων.

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο για την επίλυση νομικών διαφορών μεταξύ κρατών μελών, θεσμικών οργάνων της Ένωσης, επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων. Για να διαχειριστεί τις πολλές χιλιάδες υποθέσεις που λαμβάνει, διαιρείται σε δύο κύρια σώματα: το Δικαστήριο το οποίο ασχολείται με αιτήσεις έκδοσης προδικαστικών αποφάσεων εθνικών δικαστηρίων, ορισμένες προσφυγές ακύρωσης και εφέσεις, και το Γενικό Δικαστήριο, το οποίο εκδικάζει όλες τις προσφυγές ακύρωσης που ασκούνται

από φυσικά πρόσωπα και εταιρείες και ορισμένες παρόμοιες προσφυγές που ασκούνται από τα κράτη μέλη.

Ένα ειδικευμένο δικαστήριο, το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης, εκδικάζει επίσης διαφορές μεταξύ της ΕΕ και των υπαλλήλων της.

Τι κάνει το Δικαστήριο

Το Δικαστήριο εκδίδει αποφάσεις για τις υποθέσεις που υποβάλλονται ενώπιόν του. Οι τέσσερις συνηθέστεροι τύποι υποθέσεων είναι:

1. Η ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

Τα δικαστήρια κάθε κράτους μέλους της Ένωσης είναι αρμόδια να διασφαλίζουν ότι η ευρωπαϊκή νομοθεσία εφαρμόζεται σωστά στη συγκεκριμένη χώρα. Αν ένα εθνικό δικαστήριο διατηρεί κάποια αμφιβολία σχετικά με την ερμηνεία ή το κύρος κάποιου ευρωπαϊκού νόμου, έχει τη δυνατότητα, και ορισμένες φορές την υποχρέωση, να

Οι αεροσυνοδοί έχουν επωφεληθεί αρκετές φορές από αποφάσεις σχετικά με την ίση αμοιβή και τα ίσα δικαιώματα από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ζητήσει τη συμβουλή του Δικαστηρίου. Η συμβουλή αυτή δίνεται με τη μορφή «προδικαστικής απόφασης». Η απόφαση αυτή αποτελεί σημαντικό δίαυλο για τους πολίτες, μέσω των εθνικών τους δικαστηρίων, ώστε να προσδιορίζουν σε ποιο βαθμό τους επηρεάζει η ευρωπαϊκή νομοθεσία.

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙ

Η Επιτροπή ή (σε ορισμένες σπάνιες περιπτώσεις) ένα κράτος μέλος μπορεί να κινήσει τη διαδικασία αυτή, αν έχει λόγους να πιστεύει ότι ένα κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωση που υπέχει βάσει του δικαίου της ΕΕ. Το Δικαστήριο ερευνά τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς και εκδίδει απόφαση. Το κράτος μέλος που διαπιστώνεται ότι έχει παραβεί την υποχρέωσή του οφείλει να παύσει αμέσως χωρίς καθυστέρηση την παράβαση, ώστε να αποφύγει τα πρόστιμα που μπορεί να επιβάλει το Δικαστήριο.

3. ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΑΚΥΡΩΣΗΣ

Αν ένα κράτος μέλος, το Συμβούλιο, η Επιτροπή ή (υπό ορισμένες προϋποθέσεις) το Κοινοβούλιο κρίνει ότι ένας συγκεκριμένος ευρωπαϊκός νόμος είναι άκυρος, μπορεί να ζητήσει από το Δικαστήριο την ακύρωσή του. Αυτή η «ακυρωτική διαδικασία» μπορεί να χρησιμοποιηθεί και από φυσικά πρόσωπα που ζητούν από το Δικαστήριο να ακυρώσει έναν συγκεκριμένο νόμο ο οποίος έχει άμεσες και δυσμενείς ατομικές επιπτώσεις γι' αυτά.

4. ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΕΠΙ ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙ

Η Συνθήκη επιτάσσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή να λαμβάνουν ορισμένες αποφάσεις σε ορισμένες περιπτώσεις. Αν δεν το πράξουν, τα κράτη μέλη, τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και (υπό ορισμένες προϋποθέσεις) ιδιώτες ή εταιρείες μπορούν να προσφύγουν στο Δικαστήριο ζητώντας την επίσημη διαπίστωση αυτής της παράβασης.

Πώς λειτουργεί το Δικαστήριο

Το Δικαστήριο αποτελείται από 28 δικαστές, έναν από κάθε κράτος μέλος, κατά τρόπο ώστε να αντιπροσωπεύονται όλα τα εθνικά νομικά συστήματα της ΕΕ. Το Δικαστήριο επικουρείται από εννιά «γενικούς εισαγγελείς», οι οποίοι διατυπώνουν αιτιολογημένες προτάσεις επί των υποθέσεων που κρίνονται από το Δικαστήριο. Αυτό οφείλουν να το πράττουν δημοσίως, με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία. Οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς είναι είτε πρώην μέλη των ανωτάτων εθνικών δικαστηρίων είτε νομικοί αναγνωρισμένου κύρους που παρέχουν πλήρη εγγύηση αμεροληψίας. Διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Ο καθένας τους διορίζεται για περίοδο έξι ετών. Οι δικαστές του Δικαστηρίου επιλέγουν έναν

πρόεδρο, ο οποίος έχει θητεία τριών ετών. Το Δικαστήριο μπορεί να συνέρχεται σε ολομέλεια, σε τμήμα μείζονος συνθέσεως με δεκατρείς δικαστές ή σε τμήματα πέντε ή τριών δικαστών, ανάλογα με το πολύπλοκο και τη σημασία της υπόθεσης. Σχεδόν το 60 % των υποθέσεων εκδικάζονται από πενταμελή τμήματα και περίπου το 25 % από τριμελή.

Το Γενικό Δικαστήριο αποτελείται από 28 δικαστές, οι οποίοι διορίζονται από τα κράτη μέλη για περίοδο έξι ετών. Οι δικαστές του Γενικού Δικαστηρίου εκλέγουν μεταξύ τους έναν πρόεδρο για περίοδο τριών ετών. Αυτό το Δικαστήριο συνεδριάζει σε τμήματα τριών, πέντε ή επτά δικαστών (ορισμένες φορές και ως μονομελές) για τη διεξαγωγή των ακροάσεων. Περίπου το 80 % των υποθέσεων του Γενικού Δικαστηρίου εκδικάζονται από τριμελή τμήματα. Το τμήμα μείζονος συνθέσεως με δεκατρείς δικαστές ή ένα πλήρες τμήμα των 28 μπορεί να συνεδριάζει, εφόσον το δικαιολογεί το πολύπλοκο ή η σημασία της υπόθεσης.

Όλες οι προσφυγές κατατίθενται στη Γραμματεία του Δικαστηρίου και ορίζεται εισηγητής δικαστής και γενικός εισαγγελέας. Μετά την υποβολή υπάρχουν δύο στάδια: πρώτα ένα έγγραφο στάδιο και στη συνέχεια ένα προφορικό. Κατά το πρώτο στάδιο, όλοι οι διάδικοι υποβάλλουν έγγραφα υπομνήματα και ο εισηγητής δικαστής συντάσσει εισήγηση στην οποία συνοψίζονται οι ισχυρισμοί των διαδίκων και το νομικό υπόβαθρο της υπόθεσης. Η έκθεση αυτή θα συζητηθεί κατά τη γενική συνεδρίαση των δικαστηρίων και των γενικών εισαγγελέων η οποία αποφασίζει τον δικαστικό σχηματισμό, ο οποίος θα εκδικάσει την υπόθεση και, αν είναι αναγκαία, την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Ακολουθεί το δεύτερο στάδιο —η δημόσια συνεδρίαση— όπου οι δικηγόροι εκθέτουν τα επιχειρήματά τους ενώπιον των δικαστών και του γενικού εισαγγελέα, οι οποίοι μπορούν να τους υποβάλλουν ερωτήσεις. Μετά τη δημόσια ακρόαση, ο γενικός εισαγγελέας στον οποίο έχει ανατεθεί η υπόθεση συντάσσει τη γνώμη του. Με βάση την εν λόγω γνώμη, ο εισηγητής δικαστής συντάσσει σχέδιο απόφασης το οποίο υποβάλλεται στους υπόλοιπους δικαστές για εξέταση. Στη συνέχεια, οι δικαστές διασκεπτονται και εκδίδουν την απόφασή τους. Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου λαμβάνονται κατά πλειοψηφία και δημοσιεύονται σε δημόσια συνεδρίαση. Στις περισσότερες περιπτώσεις το κείμενο είναι διαθέσιμο σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ την ίδια ημέρα. Οι γνώμες της μειοψηφίας δεν καταγράφονται.

Δεν ακολουθείται σε όλες τις περιπτώσεις αυτή η συνήθης διαδικασία. Όταν το υπαγορεύει ο επείγων χαρακτήρας μιας υπόθεσης, υπάρχουν η απλουστευμένη και η ταχεία διαδικασία που παρέχουν τη δυνατότητα στο Δικαστήριο να αποφανθεί μέσα σε τρεις μήνες περίπου.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Το όργανο που διασφαλίζει τη σταθερότητα των τιμών

Ρόλος: Η διαχείριση του ευρώ και της νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ

Μέλη: Εθνικές κεντρικές τράπεζες της ζώνης του ευρώ

Έδρα: Φρανκφούρτη, Γερμανία

► <http://www.ecb.europa.eu>

*Ο Mario Draghi είναι
πρόεδρος της Ευρωπαϊκής
Κεντρικής Τράπεζας
από το 2011.*

© ImageGlobe

Σκοπός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) είναι η διατήρηση της νομισματικής σταθερότητας στη ζώνη του ευρώ, με εξασφάλιση χαμηλού και σταθερού πληθωρισμού των τιμών καταναλωτή. Οι σταθερές τιμές και ο χαμηλός πληθωρισμός θεωρούνται ζωτικής σημασίας για την αιχμώδη οικονομική ανάπτυξη, δεδομένου ότι ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις να επενδύουν και να δημιουργούν περισσότερες θέσεις εργασίας —με τον τρόπο αυτό βελτιώνεται το βιοτικό επίπεδο των Ευρωπαίων. Η ΕΚΤ είναι ένα ανεξάρτητο όργανο και λαμβάνει τις αποφάσεις του χωρίς να ζητά ή να δέχεται υποδείξεις από κυβερνήσεις ή άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Η δράση της ΕΚΤ

Η ΕΚΤ ιδρύθηκε το 1998, όταν εισήχθη το ευρώ, για να διαχειρίζεται τη νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ. Πρωταρχικός στόχος της ΕΚΤ είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Η σταθερότητα των τιμών ορίζεται ως πληθωρισμός των τιμών καταναλωτή σε ποσοστό μικρότερο από 2 % ετησίως αλλά, πάντως, κοντά στο 2 %. Η ΕΚΤ επίσης ενεργεί προς υποστήριξη της απασχόλησης και της αιχμώδους οικονομικής ανάπτυξης στην Ένωση.

Πώς διαχειρίζεται η ΕΚΤ τη σταθερότητα των τιμών;

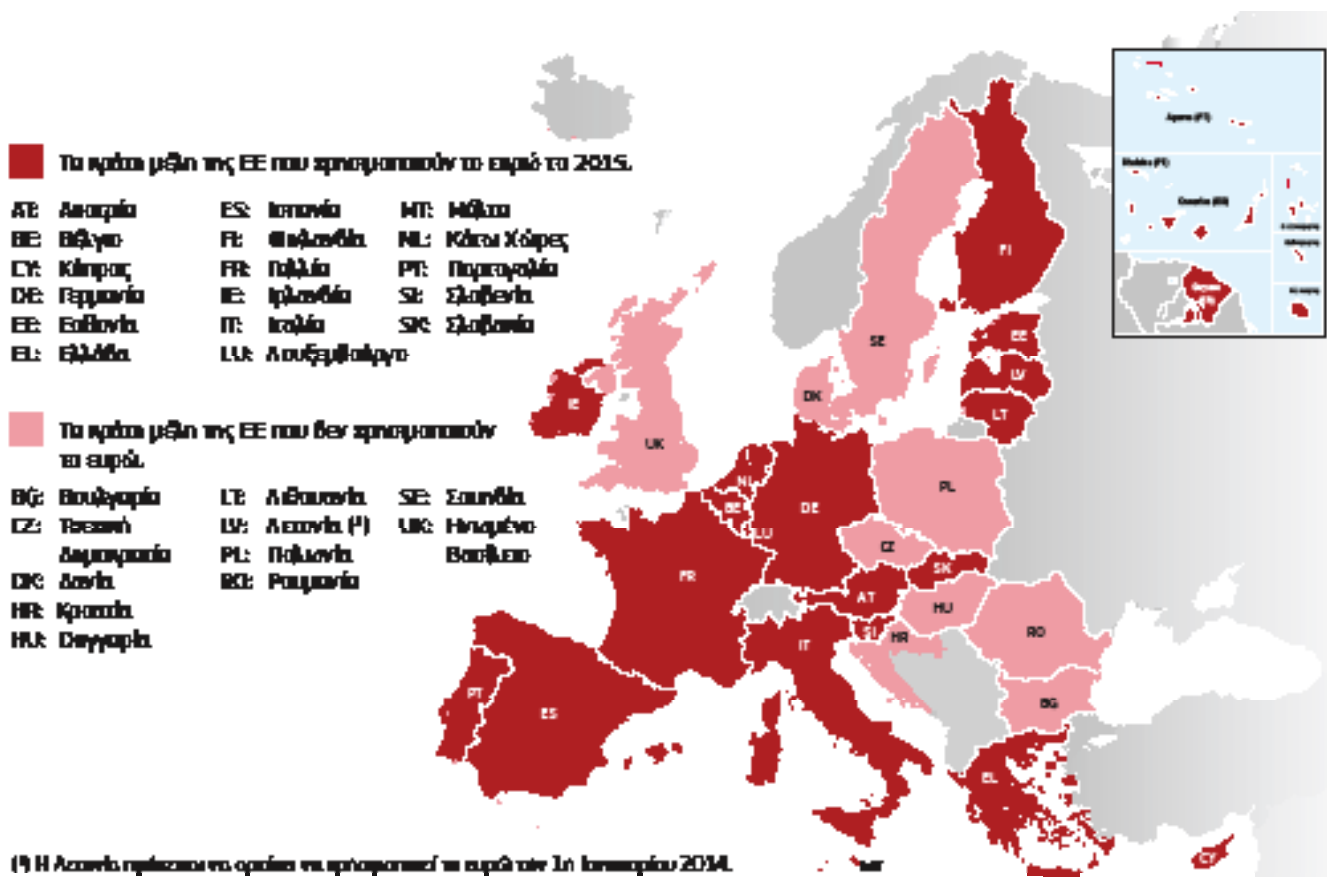
Η ΕΚΤ καθορίζει τα επιτόκια δανεισμού στις εμπορικές τράπεζες, τα οποία επηρεάζουν την τιμή και την ποσότητα του χρήματος στην οικονομία —και, ως εκ τούτου, το ποσοστό του πληθωρισμού. Για παράδειγμα, όταν υπάρχει αφθονία χρήματος, ο πληθωρισμός τιμών καταναλωτή μπορεί να αυξηθεί, καθιστώντας ακριβότερα τα αγαθά και τις υπηρεσίες. Η ΕΚΤ από τη μεριά της μπορεί να αυξήσει το κόστος δανεισμού αυξάνοντας το επιτόκιο των δανείων της στις εμπορικές τράπεζες —γεγονός που μειώνει την προσφορά χρήματος και οδηγεί σε πτωτική πίεση τις τιμές. Ομοίως, όταν υπάρχει ανάγκη για τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας, η ΕΚΤ μπορεί να μειώσει το επιτόκιο που χρεώνει ώστε να ενθαρρύνει τον δανεισμό και τις επενδύσεις.

Για να πραγματοποιεί η ΕΚΤ τις δανειοδοτικές της δραστηριότητες, κατέχει και διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Τα υπόλοιπα καθήκοντα της ΕΚΤ περιλαμβάνουν τη διενέργεια πράξεων συναλλάγματος, την αποτελεσματική προώθηση συστημάτων πληρωμών για την υποστήριξη της ενιαίας αγοράς, την έγκριση για την παραγωγή τραπεζογραμματίων ευρώ από τα μέλη της ζώνης του ευρώ και τη συλλογή των βασικών στατιστικών στοιχείων από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Ο πρόεδρος της ΕΚΤ την εκπροσωπεί στις υψηλού επιπέδου ευρωπαϊκές και διεθνείς συνεδριάσεις.

Πώς λειτουργεί η ΕΚΤ

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι θεσμός της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ), στην οποία ανήκουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η ένταξη στη ζώνη του ευρώ και η υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος —του ευρώ— είναι η τελική φάση της ΟΝΕ. Δεν ανήκουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ στη ζώνη του ευρώ: ορισμένα είναι ακόμη στο στάδιο της προετοιμασίας των οικονομιών τους για να συμμετάσχουν, ενώ άλλα έχουν διαπραγματευθεί ρήτρα εξαιρέσης. Η ΕΚΤ βρίσκεται στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού συστήματος κεντρικών τραπεζών, το οποίο συγκεντρώνει την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες όλων των κρατών μελών της ΕΕ. Η οργάνωση της ΕΚΤ αντικατοπτρίζει αυτή την κατάσταση στα τρία κύρια όργανά της:

- ▶ Το Γενικό Συμβούλιο του ευρωπαϊκού συστήματος κεντρικών τραπεζών περιλαμβάνει τους διοικητές των 28 εθνικών κεντρικών τραπεζών, μαζί με τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο της ΕΚΤ.
- ▶ Η Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ απαρτίζεται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και άλλα τέσσερα μέλη — όλοι τους διορίζονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, για θητεία οκτώ ετών. Έργο της Εκτελεστικής Επιτροπής είναι να θέτει σε εφαρμογή τη νομισματική πολιτική, να εκτελεί τις καθημερινές δραστηριότητες της τράπεζας, να προετοιμάζει τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και να ασκεί ορισμένες εξουσίες που της ανατίθενται από αυτό.
- ▶ Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ απαρτίζεται από τα έξι μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ και από τους διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών των 19 κρατών μελών της ζώνης του ευρώ: όλοι μαζί αποτελούν το Ευρωσύστημα. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το κύριο όργανο λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ και συνεδριάζει δύο φορές το μήνα. Κατά κανόνα, κατά την πρώτη συνεδρίαση του, κάθε μήνα, εξετάζει τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις και λαμβάνει τις μηνιαίες αποφάσεις του σε ζητήματα νομισματικής πολιτικής. Κατά τη δεύτερη συνεδρίασή του, το συμβούλιο εξετάζει κατά κύριο λόγο θέματα που αφορούν άλλα καθήκοντα και αρμοδιότητες της ΕΚΤ.

Οικονομική διακυβέρνηση: Ποιος κάνει τι; Εποπτεία των τραπεζών

Η οικονομική και νομισματική ένωση (ΟΝΕ) αποτελεί κεντρικό στοιχείο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ αποτελούν μέρος της. Η δημοσιονομική πολιτική (όσον αφορά τη φορολογία και τις δαπάνες) παραμένει στα χέρια των επιμέρους εθνικών κυβερνήσεων, όπως και οι πολιτικές σχετικά με την εργασία και την πρόνοια. Ωστόσο, ο συντονισμός των υγιών δημόσιων οικονομικών και των διαρθρωτικών πολιτικών είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική λειτουργία της ΟΝΕ. Οι αρμοδιότητες μοιράζονται μεταξύ των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ ως εξής:

- ▶ **Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο** καθορίζει τους βασικούς προσανατολισμούς πολιτικής.
- ▶ **Το Συμβούλιο** συντονίζει τη χάραξη της οικονομικής πολιτικής της ΕΕ και λαμβάνει αποφάσεις οι οποίες μπορεί είναι δεσμευτικές για τις χώρες της ΕΕ.
- ▶ **Οι χώρες της ΕΕ** καθορίζουν τους εθνικούς τους προϋπολογισμούς εντός συμφωνημένων ορίων για το έλλειμμα και το χρέος, και θεσπίζουν δικές τους διαρθρωτικές πολιτικές που αφορούν το εργατικό δίκαιο, τις συντάξεις, την κοινωνική πρόνοια και τις αγορές.
- ▶ **Οι χώρες της ζώνης του ευρώ** συντονίζουν τις πολιτικές τους σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος για τη ζώνη του ευρώ σε επίπεδο αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων στη «σύνοδο κορυφής για το ευρώ» και σε επίπεδο υπουργών Οικονομικών στην «Ευρωσμάδα».
- ▶ **Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα** χαράσσει τη νομισματική πολιτική για τη ζώνη του ευρώ, με πρωταρχικό στόχο τη σταθερότητα των τιμών.
- ▶ **Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή** παρακολουθεί τι κάνει το κάθε κράτος μέλος της ΕΕ και εκδίδει συστάσεις πολιτικής.
- ▶ **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** αναλαμβάνει από κοινού με το Συμβούλιο τη σύνταξη νομοθεσίας και ασκεί δημοκρατική εποπτεία της διαδικασίας οικονομικής διακυβέρνησης.
- ▶ **Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας** αποτελεί τον χρηματοδοτικό οργανισμό που ανήκει στις χώρες της ζώνης του ευρώ για την παροχή βοήθειας στις χώρες της ζώνης του ευρώ που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται από σοβαρές οικονομικές δυσκολίες. Κατά τη διάρκεια των ετών 2011-2013, το λεγόμενο «τείχος προστασίας» βοήθησε πέντε χώρες που συμμετέχουν στο ευρώ να αντιμετωπίσουν την παγκόσμια οικονομική κρίση.

Ανταποκρινόμενη στην οικονομική κρίση, η ΕΚΤ τώρα επιβλέπει επίσης κατά πόσον οι τράπεζες λειτουργούν κατά τρόπο ασφαλή και αξιόπιστο. Οι αδυναμίες ορισμένων μεγάλων τραπεζών και οι διαφορές όσον αφορά τους κανόνες και ελέγχους μεταξύ των χωρών υπήρξαν σημαντικοί παράγοντες που οδήγησαν στην κρίση. Οι νέοι τραπεζικοί κανόνες της ΕΕ καθορίζουν αυστηρότερους όρους για τις τράπεζες, ιδίως το ποσό αποθεματικού που οφείλουν να διαθέτουν. Στο πλαίσιο του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού, η ΕΚΤ εποπτεύει άμεσα τα μεγαλύτερα πιστωτικά ιδρύματα, ενώ οι εθνικές εποπτικές αρχές παρακολουθούν τα μικρότερα, στη βάση ενός κοινού συστήματος. Ο μηχανισμός ισχύει για όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ. Άλλες χώρες της ΕΕ μπορούν επίσης να επιλέξουν να συμμετάσχουν.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Το όργανο που συμβάλλει στη βελτίωση της διαχείρισης των οικονομικών πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ρόλος: Να ελέγχει εάν οι πόροι της ΕΕ συλλέγονται και χρησιμοποιούνται σωστά και να συμβάλλει στη βελτίωση της διαχείρισης των οικονομικών πόρων της ΕΕ

Μέλη: Ένα από κάθε χώρα της ΕΕ

Έδρα: Λουξεμβούργο

► <http://eca.europa.eu>

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) είναι ανεξάρτητο όργανο εξωτερικού ελέγχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ελέγχει εάν έχουν εισπραχθεί σωστά τα έσοδα της Ένωσης, εάν οι δαπάνες έχουν πραγματοποιηθεί με νόμιμο και κανονικό τρόπο, και εάν η διαχείριση των οικονομικών πόρων υπήρξε χρηστή. Ασκεί τα καθήκοντά του ανεξάρτητα από τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τις κυβερνήσεις. Με τον τρόπο αυτό, συμβάλλει στη βελτίωση της διαχείρισης των κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς το συμφέρον των πολιτών της.

Η δράση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

Ο κύριος ρόλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι να ελέγχει ότι εκτελείται σωστά ο προϋπολογισμός της Ένωσης —με άλλα λόγια, ελέγχει αν τα κοινοτικά έσοδα και οι δαπάνες είναι νόμιμες και κανονικές και ότι γίνεται χρηστή διαχείριση των οικονομικών πόρων. Το έργο αυτό συμβάλλει στο να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ

διοικείται με αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο. Για την εκτέλεση των καθηκόντων του, το Ελεγκτικό Συνέδριο πραγματοποιεί λεπτομερείς ελέγχους στα έσοδα ή στις δαπάνες της Ένωσης σε όλα τα επίπεδα της διαχείρισης των κονδυλίων της ΕΕ. Διενεργεί επιτόπιους ελέγχους στις οργανώσεις που διαχειρίζονται τα κονδύλια ή στους δικαιούχους των κονδυλίων, τόσο στα κράτη μέλη της ΕΕ όσο και σε άλλες χώρες. Τα πορίσματά του δημοσιεύονται σε ετήσιες και ειδικές εκθέσεις, οι οποίες επιστούν την προσοχή της Επιτροπής και των κρατών μελών σε σφάλματα και αδυναμίες που διαπιστώθηκαν, και διατυπώνονται συστάσεις για βελτίωση.

Μια άλλη βασική λειτουργία για το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο είναι να βοηθά την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο) παρέχοντάς τους ετήσια έκθεση για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ για το προηγούμενο οικονομικό έτος. Τα πορίσματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και τα συμπεράσματα της έκθεσης αυτής διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην απόφαση του

Τα ενώτια σε αγελάδες βοηθούν τους ευρωπαίους ελεγκτές να παρακολουθούν πού ξοδεύονται τα χρήματα της ΕΕ.

Κοινοβουλίου να χορηγήσει απαλλαγή στην Επιτροπή για την εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο δίνει επίσης τη γνώμη του για νέους ή αναθεωρημένους κανονισμούς της ΕΕ με δημοσιονομικές επιπτώσεις ύστερα από αίτημα άλλων οργάνων της ΕΕ. Το ΕΕΣ μπορεί επίσης να εκδώσει και έγγραφα θέσης σχετικά με άλλα θέματα με δική του πρωτοβουλία.

Πώς λειτουργεί το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο λειτουργεί ως συλλογικό όργανο με 28 μέλη, ένα από κάθε χώρα της ΕΕ. Τα μέλη διορίζονται από το Συμβούλιο, κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για περίοδο έξι ετών η οποία μπορεί να ανανεωθεί. Επιλέγονται με γνώμονα τις ικανότητες και την ανεξαρτησία τους και δεν ασκούν, κατά τη διάρκεια της θητείας τους στο ΕΕΣ, οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα. Τα μέλη εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο για περίοδο τριών ετών.

Για να είναι αποτελεσματικό, το Ελεγκτικό Συνέδριο —όπως και κάθε άλλο ανώτατο όργανο ελέγχου— πρέπει να παραμένει ανεξάρτητο από τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς που ελέγχει. Το ΕΕΣ είναι ελεύθερο να: επιλέγει τα θέματα ελέγχου, το ειδικό πεδίο εφαρμογής και την προσέγγιση που πρέπει να ακολουθηθεί· αποφασίζει πώς και πότε θα παρουσιάσει τα αποτελέσματα των επιλεγμένων ελέγχων· και να

επιλέγει τη δημοσιότητα που θα δοθεί στις εκθέσεις και στις γνωμοδοτήσεις του. Αυτά είναι σημαντικά στοιχεία της ανεξαρτησίας.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο οργανώνεται σε τμήματα, τα οποία προετοιμάζουν τις εκθέσεις και τις γνώμες για έγκριση από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Τα τμήματα υποστηρίζονται από εξειδικευμένο προσωπικό που προέρχεται από όλα τα κράτη μέλη. Οι ελεγκτές συχνά ελέγχουν στα άλλα όργανα της ΕΕ, στα κράτη μέλη και σε άλλες δικαιούχους χώρες. Επίσης, το ΕΕΣ συνεργάζεται στενά με τα ανώτατα όργανα ελέγχου των κρατών μελών. Πράγματι, παρόλο που το μεγαλύτερο μέρος του έργου του Ελεγκτικού Συνεδρίου αφορά τον προϋπολογισμό της ΕΕ —για τον οποίο η Επιτροπή διατηρεί τη συνολική ευθύνη—, στην πράξη, η διαχείριση του 80 % και πλέον των δαπανών πραγματοποιείται από κοινού με τις εθνικές αρχές.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο δεν έχει δικαστική αρμοδιότητα, αλλά μέσω του έργου του γνωστοποιεί παρατυπίες, αδυναμίες και περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης στους φορείς της ΕΕ που είναι αρμόδιοι για την ανάληψη δράσης, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF). Από τότε που δημιουργήθηκε το ΕΕΣ, το 1977, είχε σημαντικό αντίκτυπο όσον αφορά τη διαχείριση των οικονομικών πόρων του κοινοτικού προϋπολογισμού μέσω των αντικειμενικών του εκθέσεων και των γνωμοδοτήσεών του. Κατά συνέπεια, έχει εκπληρώσει τον ρόλο του ως ανεξάρτητος θεματοφύλακας των οικονομικών συμφερόντων των πολιτών της Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Η φωνή της κοινωνίας των πολιτών

Ρόλος: Να εκπροσωπεί την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών

Μέλη: 353 από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ

Έδρα: Βρυξέλλες

► <http://www.eesc.europa.eu>

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) είναι συμβουλευτική συνέλευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ένα μοναδικό βήμα διαβούλευσης, διαλόγου και συναίνεσης μεταξύ εκπροσώπων από όλους τους διαφορετικούς τομείς της «οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών», συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτών, των ενώσεων των εργαζομένων και ομάδων όπως οι επαγγελματικές και τοπικές κοινοτικές ενώσεις, οι οργανώσεις νεολαίας, οι ομάδες γυναικών, οι καταναλωτές, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις και πολλές άλλες. Τα μέλη της ΕΟΚΕ δεν δεσμεύονται από καμία επιτακτική εντολή και εργάζονται προς το γενικό συμφέρον της Ένωσης. Η ΕΟΚΕ, επομένως, ενεργεί ως γέφυρα μεταξύ των κοινοτικών οργάνων και των πολιτών της ΕΕ, προωθώντας μια περισσότερο αντιπροσωπευτική, περισσότερο συμμετοχική και συνεπώς περισσότερο δημοκρατική κοινωνία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τι κάνει η ΕΟΚΕ

Η ΕΟΚΕ έχει τρία βασικά καθήκοντα :

- να συμβουλευεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή·
- να διασφαλίζει ότι οι απόψεις των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών ακούγονται στις Βρυξέλλες και να ενισχύει την ευαισθητοποίηση των οργανώσεων αυτών ως προς τον αντίκτυπο της νομοθεσίας της ΕΕ στις ζωές των πολιτών της·
- να στηρίζει και να ενισχύει την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών τόσο εντός όσο και εκτός ΕΕ.

Η γνώμη της ΕΟΚΕ ζητείται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή σε πολλούς τομείς που προβλέπονται από τις Συνθήκες. Εκτός από τις περιπτώσεις υποχρεωτικής διαβούλευσης, η ΕΟΚΕ δύναται να γνωμοδοτεί με δική της πρωτοβουλία στις

περιπτώσεις που θεωρεί ότι η εν λόγω δράση είναι σημαντική για να υπερασπιστεί τα συμφέροντα της κοινωνίας των πολιτών. Εκδίδει, επίσης, διερευνητικές γνωμοδοτήσεις, μετά από αίτημα των νομοθετών της ΕΕ, όταν αυτοί επιθυμούν μια γενική επισκόπηση των θέσεων της κοινωνίας των πολιτών, και δημοσιεύει ενημερωτικές εκθέσεις για θέματα επικαιρότητας. Η ΕΟΚΕ εκδίδει περίπου 170 γνώμες σε ετήσια βάση, εκ των οποίων το 15 % περίπου εκδίδονται με δική της πρωτοβουλία.

Πώς λειτουργεί η ΕΟΚΕ

Η ΕΟΚΕ απαρτίζεται από 353 μέλη από 28 κράτη μέλη της ΕΕ. Τα μέλη προέρχονται από όλους τους επαγγελματικούς και κοινωνικούς τομείς και έχουν ευρύ φάσμα γνώσεων και εμπειρίας. Ορίζονται από το Συμβούλιο, μετά από πρόταση των κρατών μελών, για θητεία πέντε ετών, αλλά στην ΕΟΚΕ εργάζονται με ανεξαρτησία, προς το συμφέρον όλων των πολιτών της ΕΕ. Τα μέλη δεν εδρεύουν μόνιμα στις Βρυξέλλες. Οι περισσότεροι συνεχίζουν να εργάζονται κανονικά στις χώρες τους, πράγμα που σημαίνει ότι παραμένουν σε επαφή με τους ανθρώπους «στην πατρίδα».

Τα μέλη της ΕΟΚΕ, σε εσωτερικό επίπεδο, είναι οργανωμένα σε τρεις ομάδες: «εργοδοτών», «εργαζομένων» και «διαφόρων συμφερόντων». Στόχος είναι η επίτευξη συναίνεσης μεταξύ των ομάδων αυτών προκειμένου οι γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ να αντικατοπτρίζουν πραγματικά τα οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα των πολιτών της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ εκλέγει τον πρόεδρό της και δύο αντιπροέδρους για περίοδο δυόμισι ετών. Τα μέλη της ΕΟΚΕ συνεδριάζουν εννέα φορές τον χρόνο σε συνόδους ολομέλειας στις Βρυξέλλες, όπου εγκρίνονται οι γνωμοδοτήσεις με απλή πλειοψηφία. Η προετοιμασία γι' αυτές τις συνόδους ολομέλειας γίνεται σε έξι θεματικά τμήματα που έχουν επικεφαλής μέλη της

Ο σχεδιασμός του ενεργειακού εφοδιασμού αφορά όλους τους Ευρωπαίους, καθώς και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

ΕΟΚΕ και υποστηρίζονται από τη Γενική Γραμματεία της ΕΟΚΕ στις Βρυξέλλες. Τα θεματικά τμήματα και οι επιτροπές είναι οι εξής:

- ▶ το τμήμα «Οικονομική και νομισματική ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή» (ECO)·
- ▶ το τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση» (INT)·
- ▶ το τμήμα «Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές και κοινωνία των πληροφοριών» (TEN)·
- ▶ το τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη» (SOC)·
- ▶ το ειδικευμένο τμήμα «Γεωργία, ανάπτυξη της υπαίθρου και περιβάλλον» (NAT)·
- ▶ το τμήμα «Εξωτερικές σχέσεις» (REX)·
- ▶ η Συμβουλευτική Επιτροπή Βιομηχανικών Μεταλλαγών (ΣΕΒΜ).

Η ΕΟΚΕ καταγράφει την πρόοδο των μακροπρόθεσμων στρατηγικών της ΕΕ μέσω των παρατηρητηρίων και μιας συντονιστικής επιτροπής, η οποία παρακολουθεί την εφαρμογή και τον αντίκτυπο σε τοπικό επίπεδο. Οι φορείς αυτοί ασχολούνται με τη βιώσιμη ανάπτυξη, την αγορά εργασίας, την ενιαία αγορά και τη στρατηγική για την ανάπτυξη «Ευρώπη 2020», αντιστοίχως.

Σχέσεις με τα οικονομικά και κοινωνικά συμβούλια

Η ΕΟΚΕ διατηρεί τακτικές συνδέσεις με περιφερειακά και εθνικά οικονομικά και κοινωνικά συμβούλια σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι σύνδεσμοι αυτοί αφορούν κυρίως την ανταλλαγή πληροφοριών και τις κοινές συζητήσεις κάθε έτος επί ειδικών θεμάτων.

Η Επιτροπή των Περιφερειών

Η φωνή των τοπικών κυβερνήσεων

Ρόλος: Να αντιπροσωπεύουν τις πόλεις και περιφέρειες της Ευρώπης

Μέλη: 353 από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ

Έδρα: Βρυξέλλες

► <http://www.cor.europa.eu>

Η Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) είναι ένα συμβουλευτικό όργανο αποτελούμενο από εκπροσώπους των αρχών περιφερειακής ή τοπικής αυτοδιοίκησης της Ευρώπης. Δίνει στις περιφέρειες της Ευρώπης τη δυνατότητα να συμμετέχουν στη διαδικασία χάραξης πολιτικής της ΕΕ και ελέγχει εάν γίνονται σεβαστές οι περιφερειακές και τοπικές ιδιαιτερότητες, ικανότητες και ανάγκες. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή πρέπει να ζητούν τη γνωμοδότηση της ΕτΠ για θέματα που αφορούν την τοπική και την περιφερειακή αυτοδιοίκηση, όπως η περιφερειακή πολιτική, το περιβάλλον, η παιδεία και οι μεταφορές.

Τι κάνει η Επιτροπή των Περιφερειών

Εφόσον τα τρία τέταρτα περίπου της νομοθεσίας της ΕΕ εφαρμόζονται σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο, είναι λογικό οι εκπρόσωποι των τοπικών και περιφερειακών αρχών να παρεμβαίνουν στην ανάπτυξη της νέας νομοθεσίας της ΕΕ. Με τη συμμετοχή των εκλεγμένων τοπικών εκπροσώπων, οι οποίοι είναι ίσως πιο κοντά στους πολίτες της Ευρώπης και τις ανησυχίες τους, η ΕτΠ είναι μια δύναμη για μια πιο δημοκρατική και πιο υπεύθυνη ΕΕ.

Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οφείλουν να ζητούν τη γνωμοδότηση της ΕτΠ σχετικά με νομοθετικές προτάσεις στους τομείς πολιτικής που επηρεάζουν απευθείας τις τοπικές και περιφερειακές αρχές —π.χ., την πολιτική προστασία, την κλιματική αλλαγή και την ενέργεια. Μόλις η ΕτΠ παραλάβει μια νομοθετική πρόταση, τα μέλη της τη συζητούν στην ολομέλεια, την εγκρίνουν κατά πλειοψηφία και εκδίδουν γνωμοδότηση. Είναι σημαντικό το ότι η Επιτροπή και το Κοινοβούλιο δεν είναι υποχρεωτικό να ακολουθούν τις γνώμες της ΕτΠ, αλλά έχουν την υποχρέωση να τη συμβουλευούνται. Εάν αγνοηθεί η κατάλληλη υποχρεωτική διαβούλευση στη νομοθετική διαδικασία, η ΕτΠ έχει το δικαίωμα να προσφύγει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ΕτΠ μπορεί επίσης, με δική της πρωτοβουλία, να παρέχει γνωμοδοτήσεις για θέματα επικαιρότητας.

Πώς λειτουργεί η ΕτΠ

Τα μέλη της ΕτΠ είναι αιρετοί εκπρόσωποι οργανισμών τοπικής ή περιφερειακής αυτοδιοίκησης, που εκπροσωπούν ολόκληρο το φάσμα των δραστηριοτήτων τοπικής και περιφερειακής διακυβέρνησης στην ΕΕ. Μπορεί να είναι πρόεδροι περιφερειακών σωμάτων, μέλη περιφερειακών κοινοβουλίων, δημοτικοί σύμβουλοι ή δήμαρχοι μεγάλων πόλεων κ.λπ. Πρέπει να διαθέτουν όλοι τους πολιτικό λειτούργημα ή αξίωμα στη χώρα καταγωγής τους. Οι κυβερνήσεις της ΕΕ τους προτείνουν, αλλά εργάζονται με πλήρη πολιτική ανεξαρτησία. Το Συμβούλιο τους διορίζει για περίοδο πέντε ετών, η οποία μπορεί να ανανεωθεί. Η ΕτΠ διορίζει τον πρόεδρό της μεταξύ των μελών της για περίοδο δύομισι ετών.

Τα μέλη της ΕτΠ ζουν και εργάζονται στις περιοχές καταγωγής τους. Συνέρχονται στις Βρυξέλλες πέντε φορές τον χρόνο σε συνεδριάσεις της ολομέλειας, κατά τη διάρκεια της οποίας καθορίζεται η πολιτική και εγκρίνονται οι γνωμοδοτήσεις της. Έξι εξειδικευμένες επιτροπές, οι οποίες αποτελούνται από τα μέλη της ΕτΠ και καλύπτουν διαφορετικούς τομείς πολιτικής, προετοιμάζουν τις συνόδους της ολομέλειας:

- επιτροπή πολιτικής για την εδαφική συνοχή (COTER)·
- επιτροπή οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής (ECOS)·
- επιτροπή εκπαίδευσης, νεολαίας και έρευνας (EDUC)·
- επιτροπή περιβάλλοντος, κλιματικής αλλαγής και ενέργειας (ENVE)·
- επιτροπή ιθαγένειας, διακυβέρνησης, θεσμικών και εξωτερικών υποθέσεων (CIVEX)·
- επιτροπή φυσικών πόρων (NAT).

Τα μέλη της ΕτΠ ομαδοποιούνται επίσης σε εθνικές αντιπροσωπείες, μία για κάθε κράτος μέλος. Υπάρχουν επίσης και διαπεριφερειακές ομάδες για την προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας. Επιπλέον, υπάρχουν τέσσερις πολιτικές ομάδες.

Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής

Το όργανο που ερευνά τις καταγγελίες σας

Ρόλος: Διερεύνηση κρουσμάτων κακοδιοίκησης

Έδρα: Στρασβούργο

► <http://www.ombudsman.europa.eu>

Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής διερευνά καταγγελίες σχετικά με περιπτώσεις άστοχων ενεργειών ή παραλείψεων (κακοδιοίκηση) από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Ο Διαμεσολαβητής λαμβάνει και διερευνά καταγγελίες από πολίτες της ΕΕ, κατοίκους, επιχειρήσεις και ιδρύματα.

Τι κάνει ο Διαμεσολαβητής

Ο Διαμεσολαβητής εκλέγεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για πενταετή θητεία που είναι ανανεώσιμη. Με τη συγκέντρωση και τη διερεύνηση των καταγγελιών, ο Διαμεσολαβητής συμβάλλει στο να αποκαλυφθούν κρούσματα κακοδιοίκησης στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και σε άλλους φορείς της ΕΕ —με άλλα λόγια, περιπτώσεις όπου ένα όργανο της Ένωσης παραλείπει να κάνει κάτι που θα έπρεπε να κάνει, ή δεν το κάνει σωστά, ή κάνει κάτι που δεν θα έπρεπε να κάνει. Ακολουθούν μερικά παραδείγματα κακής διοίκησης:

- άδικη μεταχείριση·
- διακριτική μεταχείριση·
- κατάχρηση εξουσίας·
- παράλειψη ή άρνηση ενημέρωσης·
- αναιτιολόγητη καθυστέρηση.

Κάθε πολίτης ή κάτοικος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να υποβάλει καταγγελία στον Διαμεσολαβητή, καθώς και κάθε οργάνωση ή επιχείρηση. Ο Διαμεσολαβητής ασχολείται μόνο με τα όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ, όχι με καταγγελίες που αφορούν εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές ή οργανισμούς. Ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία και αμεροληψία και δεν ζητά ούτε δέχεται υποδείξεις από κυβέρνηση ή οργανισμό.

Συχνά, ο Διαμεσολαβητής μπορεί απλώς να χρειαστεί να ενημερώσει το οικείο όργανο σχετικά με καταγγελία προκειμένου να επιλύσει το πρόβλημα. Εάν η υπόθεση δεν διευθετηθεί ικανοποιητικά κατά τη διάρκεια των ερευνών του, ο Διαμεσολαβητής θα προσπαθήσει, στο μέτρο του δυνατού, να βρει συμβιβαστική λύση που να διορθώνει την κατάσταση στην περίπτωση κακής διοίκησης και να ικανοποιεί τον καταγγέλλοντα. Εάν αυτό αποτύχει, τότε ο Διαμεσολαβητής μπορεί να υποβάλει συστάσεις για την επίλυση του θέματος. Εάν το όργανο δεν αποδεχτεί τις συστάσεις του, ο Διαμεσολαβητής μπορεί να υποβάλει ειδική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Ο δικτυακός τόπος του Διαμεσολαβητή διαθέτει πρακτικό οδηγό σχετικά με τον τρόπο υποβολής καταγγελίας.

© EU

In her role as Ombudsman, Emily O'Reilly examines complaints of poor and failed administration in the EU system.

Ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

Διαφυλάττει τον ιδιωτικό χαρακτήρα των προσωπικών σας δεδομένων

Ρόλος: Να προστατεύει τα προσωπικά δεδομένα των πολιτών τα οποία γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας από τα όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ

Έδρα: Βρυξέλλες

► <http://www.edps.europa.eu>

Στο πλαίσιο της εργασίας τους, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα μπορούν να αποθηκεύουν και να επεξεργάζονται προσωπικές πληροφορίες για τους πολίτες και τους κατοίκους της ΕΕ σε ηλεκτρονική, γραπτή ή οπτική μορφή. Ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ) είναι επιφορτισμένος με την προστασία των εν λόγω προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής των πολιτών, καθώς και με την προώθηση των ορθών πρακτικών στον τομέα αυτό μεταξύ των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ.

Τι κάνει ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

Η χρήση των προσωπικών δεδομένων των πολιτών από τα όργανα της ΕΕ διέπεται από αυστηρούς ευρωπαϊκούς κανονισμούς —όπως ονόματα, διευθύνσεις, δεδομένα για την υγεία ή επαγγελματική προϋπηρεσία— και η προστασία των πληροφοριών αυτών αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα. Κάθε θεσμικό όργανο της ΕΕ διαθέτει έναν υπεύθυνο προστασίας δεδομένων, ο οποίος εξασφαλίζει ότι τηρούνται ορισμένες υποχρεώσεις —για παράδειγμα, τα δεδομένα μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία μόνο για συγκεκριμένους και νόμιμους λόγους. Επιπλέον, το πρόσωπο του οποίου τα δεδομένα πρόκειται να υποβληθούν σε επεξεργασία έχει ορισμένα προστατευόμενα δικαιώματα, όπως το δικαίωμα να διορθώσει τα δεδομένα. Η θέση του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων είναι να εποπτεύει τις δραστηριότητες και τα συστήματα προστασίας δεδομένων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και να διασφαλίζει ότι συμμορφώνονται με τις βέλτιστες πρακτικές. Ο ΕΕΠΔ, επίσης, ασχολείται με καταγγελίες και διεξάγει έρευνες. Άλλα καθήκοντα περιλαμβάνουν:

- παροχή συμβουλών σχετικά με τις πολιτικές και τη νομοθεσία που επηρεάζουν την προστασία της ιδιωτικής ζωής·
- συνεργασία με παρόμοιες αρχές των κρατών μελών προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεπής προστασία των δεδομένων.

Πώς λειτουργεί ο ΕΕΠΔ

Για απλές δραστηριότητες, ο ΕΕΠΔ διαθέτει δύο τμήματα. Το Τμήμα Εποπτείας και Επιβολής αξιολογεί την εφαρμογή των κανόνων προστασίας δεδομένων από τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ. Το Τμήμα Πολιτικής και Παροχής Συμβουλών επικουρεί τον νομοθέτη της ΕΕ σχετικά με τα θέματα προστασίας δεδομένων σε διάφορους τομείς πολιτικής και σε προτάσεις για νέα νομοθεσία. Ο ΕΕΠΔ παρακολουθεί επίσης τις νέες τεχνολογίες, οι οποίες ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στην προστασία των δεδομένων.

Οποιοσδήποτε θεωρεί ότι τα δικαιώματά του παραβιάζονται όταν ένα θεσμικό όργανο ή φορέας της ΕΕ έχει επεξεργαστεί δεδομένα που τον αφορούν, μπορεί να υποβάλει καταγγελία στον Ευρωπαϊό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Η καταγγελία πρέπει να υποβληθεί μέσω του εντύπου υποβολής καταγγελίας που διατίθεται στον δικτυακό τόπο του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

- παρακολούθηση της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της διοίκησης της ΕΕ·

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Επενδύοντας στο μέλλον

- Ρόλος:** Να διευκολύνει τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση για επενδύσεις σε έργα που αφορούν την ΕΕ
- Μέτοχοι:** Κράτη μέλη της ΕΕ
- Διοικητικό Συμβούλιο:** Ένας εκπρόσωπος από κάθε κράτος μέλος και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Έδρα:** Λουξεμβούργο
- <http://www.eib.org>

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) είναι η Τράπεζα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελεί ιδιοκτησία των κρατών μελών και αποστολή της είναι να δανείζει χρήματα για επενδύσεις που υποστηρίζουν τους στόχους της Ένωσης —π.χ., στους τομείς της ενέργειας και των δικτύων μεταφορών, της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της καινοτομίας. Η ΕΤΕπ δίνει σημασία στην αύξηση της απασχόλησης και του δυναμικού ανάπτυξης στην Ευρώπη, υποστηρίζοντας τις ενέργειες για το κλίμα, και στην υποστήριξη των πολιτικών της ΕΕ πέραν των συνόρων της.

Τι κάνει η ΕΤΕπ

Η ΕΤΕπ είναι ο μεγαλύτερος πολυμερής δανειολήπτης και δανειστής, που παρέχει χρηματοδότηση και εμπειρογνώμοσύνη για υγιή και βιώσιμα επενδυτικά σχέδια, κυρίως στην ΕΕ. Οι σιδηροδρομικές γραμμές Viaduc de Millau και TGV της Γαλλίας, η αντιπλημμυρική προστασία στη Βενετία, τα αιολικά πάρκα στο Ηνωμένο Βασίλειο, η γέφυρα Øresund της Σκανδιναβίας, το μετρό Αθηνών, ο καθαρισμός της Βαλτικής Θάλασσας είναι μερικά μόνο από τα χιλιάδες έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΤΕπ όλα αυτά τα χρόνια.

Η ΕΤΕπ δεν χρησιμοποιεί χρήματα από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Αντίθετα, αυτοχρηματοδοτείται μέσω έκδοσης ομολογιών στις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές. Το 2013 η ΕΤΕπ χορήγησε δάνεια ύψους 79 δισ. ευρώ για 400 μεγάλα έργα σε 60 χώρες —69 δισ. ευρώ στα κράτη μέλη της ΕΕ και 10 δισ. ευρώ σε χώρες εκτός της ΕΕ με επίκεντρο τις προενταξιακές χώρες, στους νότιους και ανατολικούς γείτονες της Ευρώπης, στην Αφρική, στην Καραϊβική και στον Ειρηνικό, καθώς και στις χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Ασίας.

Η ΕΤΕπ έχει άριστη πιστοληπτική ικανότητα (AAA). Συνήθως η ΕΤΕπ δανείζει έως το 50 % του προϋπολογισμού του έργου. Ενεργώντας ως καταλύτης, ενθαρρύνει

συγχρηματοδότηση από άλλες πηγές. Για δάνεια αξίας άνω των 25 εκατ. ευρώ, η ΕΤΕπ χορηγεί δάνεια απευθείας σε φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, όπως κυβερνήσεις και επιχειρήσεις. Για μικρότερα δάνεια, η ΕΤΕπ παρέχει πιστοληπτικές διευκολύνσεις σε εμπορικές τράπεζες και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που ανοίγουν πίστωση σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ή μικρότερα έργα που αναλαμβάνουν δανειολήπτες τους από τον δημόσιο τομέα.

Στο εσωτερικό της ΕΕ, οι προτεραιότητες για τη δανειοδοτική δραστηριότητα της ΕΤΕπ είναι:

- καινοτομία και δεξιότητες,
- πρόσβαση σε χρηματοδότηση για μικρότερες επιχειρήσεις,
- κλιματική αλλαγή,
- δευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών, ενέργειας και ΤΠ.

Πώς λειτουργεί η ΕΤΕπ

Η ΕΤΕπ είναι αυτόνομο όργανο που λαμβάνει μόνο του τις αποφάσεις του ως δανειολήπτης και δανειστής με γνώμονα αποκλειστικά τα χαρακτηριστικά κάθε έργου και τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι χρηματαγορές. Η Τράπεζα συνεργάζεται με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, και ιδίως την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο των Υπουργών.

Τα όργανα λήψης αποφάσεων της ΕΤΕπ είναι τα εξής:

- Το Συμβούλιο των Διοικητών αποτελείται από υπουργούς (συνήθως τους υπουργούς Οικονομικών) από όλα τα κράτη μέλη και ορίζει τις γενικές κατευθύνσεις σχετικά με την πιστωτική πολιτική της Τράπεζας.

© ImageGlobe

Η κατασκευή νέων σιδηροδρομικών γραμμών είναι από το είδος των έργων για τα οποία μπορούν να χορηγηθούν δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

- ▶ Το Διοικητικό Συμβούλιο, του οποίου προεδρεύει ο πρόεδρος της Τράπεζας, αποτελείται από 29 μέλη, 28 οριζόμενα από τα κράτη μέλη και ένα μέλος οριζόμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αποφασίζει για τον δανεισμό της Τράπεζας και τη χορήγηση δανείων σε τρίτους.
- ▶ Η Διευθύνουσα Επιτροπή είναι το αμιγώς εκτελεστικό όργανο της ΕΤΕπ. Διασφαλίζει τη διαχείριση των τρεχουσών υποθέσεων της Τράπεζας.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

Η ΕΤΕπ είναι ο πλειοψηφικός μέτοχος του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (ΕΤΕ), το οποίο χρηματοδοτεί επενδύσεις σε (ΜΜΕ) οι οποίες αποτελούν το 99 % των εταιρειών της ΕΕ και απασχολούν πάνω από 100 εκατομμύρια Ευρωπαίους. Οι ΜΜΕ συχνά δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν τη χρηματοδότηση που χρειάζονται για να επενδύσουν και να αναπτυχθούν. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις νεοϊδρυθείσες εταιρείες και μικρές εταιρείες με καινοτόμα προϊόντα ή υπηρεσίες —αυτές ακριβώς τις ΜΜΕ επιθυμεί να προωθήσει η ΕΕ. Το ΕΤΕ ανταποκρίνεται στις ανάγκες αυτές μέσω κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου και μέσω χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου —που ανέρχονται σε αρκετά δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως— τα οποία εν μέρει παρέχονται σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τις εμπορικές τράπεζες και άλλους δανειστές.

<http://www.eif.org>

Οι οργανισμοί της ΕΕ

Υπάρχουν διάφοροι εξειδικευμένοι οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης που παρέχουν πληροφορίες ή συμβουλές στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, στα κράτη μέλη και στους πολίτες. Καθένας από τους οργανισμούς αυτούς έχει συγκεκριμένα τεχνικά, επιστημονικά ή διαχειριστικά καθήκοντα. Οι οργανισμοί της ΕΕ μπορούν να χωριστούν σε διάφορες κατηγορίες.

► Αποκεντρωμένοι οργανισμοί

Αυτοί οι οργανισμοί είναι φορείς που διέπονται από το ευρωπαϊκό δημόσιο δίκαιο, αλλά διαφέρουν από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ (Συμβούλιο, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Επιτροπή κλπ.) και έχουν τη δική τους νομική προσωπικότητα. Διατηρούν γραφεία σε διάφορες πόλεις σε ολόκληρη την Ευρώπη και, για τον λόγο αυτό, συχνά αναφέρονται ως «αποκεντρωμένοι». Τα καθήκοντά τους μπορεί να έχουν νομικό ή επιστημονικό χαρακτήρα. Αναφέρουμε το Ευρωπαϊκό Γραφείο Φυτικών Ποικιλιών του στην πόλη Ανζέρ της Γαλλίας, το οποίο θεσπίζει τα δικαιώματα για νέες φυτικές ποικιλίες ή το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας στη Λισαβόνα της Πορτογαλίας, το οποίο αναλύει και διαδίδει πληροφορίες σχετικά με τα ναρκωτικά και την τοξικομανία.

Τρεις εποπτεύουσες αρχές συμβάλλουν στην επιβολή κανόνων για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και, κατά συνέπεια, διατηρούν τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ευρώπης. Είναι η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων, και η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών.

Υπάρχουν κι άλλοι οργανισμοί που βοηθούν τα κράτη μέλη της Ένωσης να συνεργάζονται για την καταπολέμηση του οργανωμένου διεθνούς εγκλήματος. Ένα παράδειγμα είναι η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Ευρωπόλ), με έδρα τη

Χάγη στις Κάτω Χώρες, η οποία παρέχει μια πλατφόρμα συνεργασίας στο προσωπικό των υπηρεσιών επιβολής του νόμου από τις χώρες της ΕΕ. Η μία χώρα βοηθά την άλλη στην ταυτοποίηση και στην παρακολούθηση των πλέον επικίνδυνων εγκληματικών και τρομοκρατικών δικτύων στην Ευρώπη.

Τρεις οργανισμοί ασκούν πολύ ειδικά καθήκοντα στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Δορυφορικό Κέντρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Torrejón de Ardoz της Ισπανίας είναι ένας τέτοιος οργανισμός. Χρησιμοποιεί πληροφορίες από δορυφόρους γεωσκοπησης για την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων της ΕΕ για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

► Οργανισμοί και φορείς Ευρατόμ

Αυτοί οι οργανισμοί λειτουργούν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Συνθήκη Ευρατόμ) για τον συντονισμό της έρευνας σε χώρες της ΕΕ σχετικά με τις ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας και για να διασφαλίζουν ότι η προμήθεια της ατομικής ενέργειας είναι τόσο επαρκής όσο και ασφαλής.

► Εκτελεστικοί οργανισμοί

Οι εκτελεστικοί οργανισμοί εξασφαλίζουν την πρακτική διαχείριση των προγραμμάτων της ΕΕ, π.χ. επεξεργασία των αιτήσεων για επιχορηγήσεις από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Έχουν συσταθεί για μια καθορισμένη χρονική περίοδο και πρέπει να βρίσκονται στο ίδιο μέρος με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή· στις Βρυξέλλες ή στο Λουξεμβούργο. Ένα παράδειγμα είναι ο Εκτελεστικός Οργανισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας, ο οποίος χρηματοδοτεί βασική έρευνα που πραγματοποιούν ομάδες επιστημόνων της ΕΕ.

Η ασφάλεια των τροφίμων μας πρέπει να ελέγχεται σε όλη την Ευρώπη —ο συντονισμός αυτού του έργου αποτελεί τυπικό καθήκον για έναν οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γραφείο Εναρμόνισης στο Πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)

Δορυφορικό Κέντρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΚΕΕ)

Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (EASME)

Εκτελεστικός Οργανισμός για τους Καταναλωτές, την Υγεία και τα Τρόφιμα (Chafea)

Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού (EACEA)

Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας (REA)

Εκτελεστικός Οργανισμός Καινοτομίας και Δικτύων (INEA)

Εκτελεστικός Οργανισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (ERCEA)

Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ)

Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA)

Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA)

Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT)

Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία (CEPOL)

Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Ευρωπόλ)

Ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της πυρηνικής σύντηξης (σύντηξη για ενέργεια)

Eurojust (ευρωπαϊκός οργανισμός για την ενίσχυση της δικαστικής συνεργασίας)

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας (ΕΥΕΑ)

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO)

Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound)

Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ETF)

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE)

Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop)

Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ)

Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου των Νόσων (ECDC)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας (EAD)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας (EASA)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Frontex)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (EMSA)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Σιδηροδρόμων (ERA)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων (EMA)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων (ECHA)

Ινστιτούτο Μελετών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Θέματα Ασφάλειας (EUISS)

κοινή επιχείρηση Fusion for Energy

Μεταφραστικό Κέντρο των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CdT)

Οργανισμός Εφοδιασμού Ευρατόμ (ESA)

Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA)

Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER)

Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA)

Οργανισμός του Ευρωπαϊκού GNSS (GSA)

Φορέας Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (BEREC)

Όλοι οι οργανισμοί της ΕΕ μπορούν να αναζητηθούν μέσω του

► europa.eu/agencies/index_en.htm

Επικοινωνήστε με την ΕΕ

■ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες διατίθενται από τον δικτυακό τόπο Europa: <http://europa.eu>

■ ΜΕ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ

Σε όλη την Ευρώπη υπάρχουν εκατοντάδες τοπικά κέντρα πληροφοριών της ΕΕ. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σε σας κέντρου στον δικτυακό τόπο: <http://europedirect.europa.eu>

■ ΜΕΣΩ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ Ή ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Η **Europe Direct** είναι μια υπηρεσία που απαντά στα ερωτήματά σας σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτή την υπηρεσία τηλεφωνικά, με ατελή κλήση, στον αριθμό **00 800 6 7 8 9 10 11** (ορισμένοι φορείς κινητής τηλεφωνίας δεν παρέχουν πρόσβαση σε αριθμούς 00800 ή χρεώνουν τις κλήσεις αυτές), ή πληρώνοντας την κλήση, εφόσον βρίσκεστε εκτός ΕΕ, στον αριθμό **+32 22999696**, ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μέσω του δικτυακού τόπου: <http://europedirect.europa.eu>

■ ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Οι εκδόσεις για την ΕΕ είναι προσιτές απλώς με ένα κτύπημα πλήκτρου στον ιστοχώρο του EU Bookshop: <http://bookshop.europa.eu>

Για πληροφορίες και δημοσιεύματα σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση στα ελληνικά, μπορείτε να απευθυνθείτε:

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αντιπροσωπεία στην Ελλάδα
Βασιλίσσης Σοφίας 2
106 74 Αθήνα/Athens
ΕΛΛΑΔΑ/GREECE
Τηλ. +30 2107251000
Δικτυακός τόπος: <http://ec.europa.eu/ellada/>
E-mail: comm-rep-athens@ec.europa.eu

Πηγές πληροφόρησης για την ΕΕ στην Κύπρο αποτελούν και οι ακόλουθοι δικτυακοί τόποι:

http://ec.europa.eu/cyprus/commission/contact_us/index_en.htm
<http://www.eudirectlarnaca.eu>
<http://pafouseuropedirect.eu>

Αντιπροσωπεία στην Κύπρο

Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Λεωφόρος Βύρωνος 30
1096 Λευκωσία/Nicosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS
Τηλ. +357 22817770
Δικτυακός τόπος: <http://ec.europa.eu/cyprus/>
E-mail: comm-rep-cy@ec.europa.eu

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Γραφείο για την Ελλάδα
Λεωφόρος Αμαλίας 8
105 57 Αθήνα/Athens
ΕΛΛΑΔΑ/GREECE
Τηλ. +30 2103278900
Δικτυακός τόπος: <http://www.europarl.gr/>
E-mail: epathinai@europarl.europa.eu

Γραφείο Πληροφοριών Κύπρου

Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Λεωφόρος Βύρωνος 30
1096 Λευκωσία/Nicosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS
Τηλ. +357 22870500
Δικτυακός τόπος:
<http://www.europarl.europa.eu/nicosia/>
E-mail: epnicosia@europarl.europa.eu

Αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Γραφεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπάρχουν σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει αντιπροσωπείες και σε άλλα μέρη του κόσμου.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση

Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2014)

Υποψήφιες χώρες και δυνάμει υποψήφιες χώρες

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) είναι μοναδική στον κόσμο. Δεν είναι ένα ομόσπονδο κράτος όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, γιατί οι χώρες που την αποτελούν εξακολουθούν να είναι ανεξάρτητα, κυρίαρχα έθνη. Επίσης, δεν είναι ούτε απλώς ένας διακυβερνητικός οργανισμός όπως τα Ηνωμένα Έθνη, γιατί οι χώρες μέλη της συνενώνουν μέρος των εθνικών κυριαρχιών τους και έτσι αποκτούν μεγαλύτερη συλλογική δύναμη και επιρροή απ' ό,τι αν ενεργούσαν μεμονωμένα.

Τα κράτη μέλη ασκούν την εθνική κυριαρχία τους από κοινού, λαμβάνοντας συλλογικά αποφάσεις μέσω κοινών θεσμικών οργάνων, όπως είναι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο εκλέγεται από τους πολίτες της ΕΕ, και το Συμβούλιο, στο οποίο εκπροσωπούνται οι εθνικές κυβερνήσεις. Οι αποφάσεις λαμβάνονται βάσει προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία εκπροσωπεί τα συμφέροντα της ΕΕ ως σύνολο. Ποια είναι όμως η αποστολή του καθενός από αυτά τα θεσμικά όργανα; Πώς συνεργάζονται; Ποιο όργανο είναι αρμόδιο για κάθε ρόλο;

Το παρόν τεύχος δίνει απαντήσεις. Επίσης, κάνει μια σύντομη επισκόπηση των υπηρεσιών και των λοιπών οργανισμών που συμμετέχουν στο έργο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στόχος του είναι να σας προσφέρει έναν χρήσιμο οδηγό σχετικά με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ.

